

**FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK INKLUZÍV, EGÉSZSÉGES
ÉLETMÓDJÁNAK ERŐSÍTÉSE A TESTMOZGÁS RÉVÉN**

Projekt azonosító **22320184**

Brno, 2025

A projektet Csehország, Magyarország, Lengyelország és Szlovákia kormánya társfinanszírozza a Nemzetközi Visegrádi Alap Visegrádi Támogatások keretében. Az alap küldetése a fenntartható közép-európai regionális együttműködésre vonatkozó elképzelések előmozdítása.

A fogyatékossgal élő személyek inkluzív, egészséges életmódjának erősítése a testmozgás révén

Szerzők:

Válková Hana, Kocůrek Vojtěch, Sližik Miroslav, Szulc Adam, Niespodziński Bartłomiej és Kertész Tamás.

Kiadta:

Emilova vzdělávací, z.ú.

Malinovského náměstí 603/4, Brno-město, 602 00 Brno

Formátum:

Online szakmai monográfia

Kiadás:

1

Oldalak:

46

Mellékletek:

11

A prof. PhDr. Hana Válková, CSc., Mgr. Vojtěch Kocůrek, doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D., Dr. Adam Szulc, Dr. Bartłomiej Niespodziński és Dr. Kertész Tamás, Ph.D. a szerkesztői anyag, valamint az egyes fejezetek szerzőinek szerzőként való feltüntetéséhez.

Minden jog fenntartva. E könyv egyetlen része sem nyomtatható ki, nem reprodukálható vagy hasznosítható bármilyen formában, illetve bármilyen elektronikus, mechanikus vagy más, jelenleg ismert vagy később feltalált eszközzel, beleértve a fénymásolást és a rögzítést, illetve bármilyen információtároló vagy -kereső rendszerben a kiadók írásbeli engedélye nélkül.

Brno 2025

(©) 2025 Emilova vzdělávací, z.ú.

A fogyatékossgal élő személyek inkluzív, egészséges életmódjának erősítése a testmozgás révén

ID 22320184
1.10. 2023 - 31.3. 2025

A projekt azonosítása

PÁLYÁZATI FELHÍVÓ:

Emilova vzdělávací, z.ú., Brno, Csehország
Prof. PhDr. Hana Válková, CSc.
Mgr. Vojtěch Kocůrek

PARTNER 1:

Kazimierz Wielki Egyetem, Bydgoszcz, Lengyelország
Egészségtudományi Kar és Testnevelési
Dr. Adam Szulc
Dr. Bartłomiej Niespodziński

PARTNER 2:

Széchenyi István Egyetem, Győr, Magyarország
Kar Egészségügyi és Sporttudományi Kar
Dr. Kertész Tamás, Ph.D.

PARTNER 3:

Matej Bel Besztercebányai Egyetem, Szlovákia
Kar Sporttudományi és Egészségügyi
Doki. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D.

emilova
vzdělávací, z.ú.

SZÉCHENYI
EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

KAZIMIERZ WIELKI
UNIVERSITY
BYDGOSZCZ

TARTALOM

1. A projekt megjegyzései	2
1.1. A célja	
1.2. Az útikönyv célja	
2. A partnerek környezetének leírása: a projekthez való csatlakozás előtti időszak	3
2.1. Brno környéke	
2.2. Bydgoszcz környéke	
2.3. Győr környéke	
2.4. Besztercebánya környéke	
3. A résztvevők jellemzői	20
3.1. A sportolók jellemzői	
3.2. A kísérő személyek jellemzői	
4. A workshop személyes megítélése	26
4.1. Győri műhely	
4.2. Bydgoszcz műhely	
4.3. Banská Bystrica műhely	
4.4. Brnói konferencia	
5. Következtetés	37
A mellékletek listája	46

1. Projekt megjegyzés

1.1. A projekt célja

A Visegrádi Alap által támogatott projekt (a projekt rövidítése EMPIH) célja a szabadidőben végzett testmozgáson keresztül történő egészségmegőrzésre összpontosító módszertan kidolgozása volt. A projekt keretében műhelytalálkozókat tartottak, amelyek az egyes országok helyzetének elemzésére összpontosítottak az egyes területeken. Az eredmények alapján a cél egy összeállított útmutató, amely módszertani keretként szolgál majd a különböző fogyatékossgal élő gyermekek és fiatalok testmozgásának és sportolásának fejlesztéséhez. Mivel a fogyatékossgal élő gyermekek és fiatalok számára a sport területéhez való hozzáférés nehezebb, mint társaik számára, a projekt feltárta ennek a helyzetnek a fő gyengeségeit, és összehasonlította a partnerek területeinek helyzetét. A valós helyszíni adatok megszerzésének eszközei szemináriumokkal és gyakorlati fizikai tevékenységekkel és sporttal egybekötött műhelyek voltak.

Ezen elemzések alapját az egyes partnerek földrajzi területén (Brno, Bydgoszcz, Győr, Banská Bystrica) tartott háromnapos workshopok képezték, amelyek az útmutató hátterét és alapjait képezték.

Lásd a Csatolmányok, 3. szórólapok.

1.2. Az útikönyv célja

A közös támogató vagy elégtelen környezetekkel kapcsolatos elméleti és hipotetikus jelölések tudományos szinten kerülnek megvitatásra. A projekt megfogalmazta ezek meglétét vagy nem-létét a projektpartnerek környezetében, beleértve a befogadásra és az egészségre gyakorolt hatásokat.

A jelölések keretei: a finanszírozási támogatás lehetőségei, korlátozott támogatás az állami szektorból, a sporttevékenységek kis kínálata, eltérő ismeretek és információk az intézmények munkatársai és a szülők körében, a lehetőségek gyengeségei a sportvezetők hiánya miatt, elégtelen együttműködés az önkormányzatok, a helyi önkormányzat, az állami szektor, a nonprofit szervezetek vagy a magánszféra között.

A műhelytalálkozók középpontjában tehát a projekt célja állt, és csak másodsorban az útmutató témái. A konkrét szándék az volt, hogy kiemeljék a partnerek helyének fontosságát, ami a mellékletekben jobban kifejeződik, mint a leíró szövegben. A partnereket egyetemek, valamint városi és regionális hatóságok támogatták, és itt az útikönyvben csak a városok neve alatt szerepelnek.

2. A partnerek **környezetének leírása**: a projekthez való csatlakozás előtti időszak

A fogyatékkal élők fizikai tevékenységeiben és sportban való részvételének jelenlegi környezeti állapota a történelmi kontextusból származik. A projekt az összes partner alapvető információira összpontosított; csak a brnói pályázó környezetét ismertetjük részletesebben. A jelenlegi helyzetre hatást gyakorló kulcsadatokat kiemeljük. Ennek oka az, hogy ez a terület az 1990-es években és mindezen országok EU-hoz való csatlakozásának idején a fejlődés középpontjában állt. Számos utólagos kapcsolat is ebből az időszakból származik.

Kép: A projektvárosok térképe a V4
Forrás: Kocúrek, Vojtěch

2.1. Brno környéke

1. ábra. Történelmi háttér

A terület, amelyre összpontosítunk: A közelmúlt Csehországának területe hagyományosan és történelmileg a 19-század vége óta a fogyatékkal élők oktatására és fizikai aktivitására irányul. Közép- és Dél-Morvaország földrajzi területére összpontosítunk, nagyvárosokkal és egyetemekkel.

1993-ban az Európai Charta - Sport mindenkiért: fogyatékkal élők. Terminológia és a terület tartalma a "speciális oktatás" óta egészen az adaptált testmozgásig. A CEEPUS egyetemi program 2003-tól megnyitotta az utat a Visegrádi Alap és az Erasmus előtt. Partnerség: Olomouc, Brno, České Budějovice, Banská Bystrica, Wrocław, Poznań, Zágráb.

2. ábra. Befogadás az EU-ban

Ezeknek az országoknak az EU-ba való felvétele azt jelentette, hogy minden fejezetben (szociális, oktatási, sport) tiszteletben tartották az adott európai jogszabályokat, de az Erasmus-programokban mindegyiküknek lehetősége volt az önálló fejlődésre is. A CEEPUS tapasztalatai előnyt jelentettek. Olomouc megközelítése először a szakosodott tanárképzést tolta az APA-ban, szelektíven nemzetközi kontextusban (Erasmus-Mundus), ahol a kutatásokat részesítették előnyben. A közös hallgatók közül az első mesterképzésben a fogyatékkal élő hallgatók végeztek APA specializáción.

Később a következő megközelítés az APA Centrum tevékenységére irányult, amelynek középpontjában a medializáció, az akadémikusok hiánya és az Aplikované Pohybové Activity v teorii a praxi című magas színvonalú folyóirat állt. ([www.centrum](http://www.centrum.apa.cz) APA, ISSN 1804-4220 (online)).

Brno a keresztmetszeti témák stratégiáját választotta minden tanulmányi programban, mint például az alapvető információk, ismeretek és készségek a tanítás vagy a képzés területén.

Gyakorlati terület: speciális oktatás, APA, fogyatékkal élők/para, speciális olimpia, menedzsment, kutatás BC/MA/Ph.D. révén.

3. ábra. Brno - tágabb kontextus

Az uniós és nemzeti jogszabályoknak megfelelően, általában az 5000 főnél nagyobb lélekszámú településeken, de változó eredményekkel, inkluzív iskolák, speciális iskolák, központok és otthonok, intézetek, rezidensek stb. hálózata jön létre. Az inklúzióra is figyelmet fordítanak, de az iskolai inklúzió prioritást élvez, szintén változó

eredményekkel. A testmozgás és a sport (különösen a szabadidő) még mindig a felelős hatóságok figyelmének peremén áll.

4. ábra. Brno - Masaryk Egyetem és egyetemek kontextusa (www.muni.cz)

A "fogyatékossgal élő személyek élete" témakörhöz kapcsolódó általános témák (vagy kurzusok) az egyetem mind a 10 karán szerepelnek, különböző szempontok szerint és különböző intenzitással vagy mennyiségben főként: pedagógia, társadalomtudomány, filozófia, jog orvostudomány, természettudományok és gazdaság. Az egyetem nyitott a különböző speciális igényű hallgatók számára (www.muni.cz).

The logo for Masaryk University (MUNI) in Brno, consisting of the letters M, U, N, I in a bold, blue, sans-serif font.

A Teiresias Egyetemi Központ a speciális igényű egyetemi hallgatók tanácsadó és promóciós központjaként működik. Jó támogatás a hallás- és látássérült hallgatóknak, nagyszerű kiegészítésként a vakok labdarúgására való odafigyelés, akár nemzetközi szinten is. Az orvosi kar fedezi a Down-szindrómás családoknak szóló programot (BLUE klub), beleértve a dráma és mozgás szabadidős tevékenységeket. A Masaryk Egyetemen kívül működik a JAMU Művészeti Középiskola, amely egyedülálló dráma-művészeti programot biztosít hallássérült diákok számára

5. ábra: Brno - Sporttudományi Kar (www.fsps.muni.cz)

A speciális nevelésre vagy fogyatékossgra irányuló általános témák (vagy tantárgyak, kurzusok) minden tanszéken keresztmetszeti témát jelentenek. A tanítási, edzői, fizioterápiás és sportmenedzsment programokat további témák erősítik, 1 félévenként legalább 3 CRP terheléssel.

The logo for the Faculty of Sport Sciences (SPORT) at Masaryk University (MUNI) in Brno, consisting of the letters M, U, N, I in the top row and S, P, O, R, T in the bottom row, all in a blue, sans-serif font.

A formátum példái közé tartozik a testnevelő tanárok és edzők speciális oktatása, a személyi képzés, a fogyatékkal élő játékevezetők és labdarúgók, a sportmenedzsment és az önkéntesség. Az elméleti témákat terepi gyakorlat kíséri. A cseh hallgatók és az Erasmus-hallgatók számára szervezett tanórán kívüli kurzusok közé tartoznak a fogyatékkal élők önvédelmi kurzusok, az Alzheimer-főigazgatósággal résztvevők számára szervezett gyakorlatok, a paraúszás és az Erasmus önkéntes munka a fogyatékkal élők PA-jának. Eltekintve elég sok akkreditált programok - egy félév kifejezetten csak a menedzsment a sport és a fizikai tevékenységek a környezet a különböző fogyatékossgal élő személyek zárul 1 egész napos diákok SO Regionális Játékok. A BC/MA/Ph.D. szakdolgozatoknak köszönhetően a "fizikai tevékenységek, az egészség és a fogyatékossgal" témakörében kutatási és értékes kutatási projektek és kiadványok kidolgozására van lehetőség. A fogyatékkal élők sportjában a menedzsmentről szóló első említés egy kiadványban (cseh nyelven): *Nová et al. (2016). Management, marketing a ekonomika sportu. (7. fejezet. H. Válková: Management v prostředí aplikovaných pohybových aktivit, pp. 225-256.)*

ábra: Emilova vzdělávací, z.ú. és a nyilvánosság (www.emilova-vzdelavaci.cz)

A Sporttudományi Kar együttműködési megállapodást írt alá a Speciális Olimpiával és az Emilova sportovní, z.

s.-vel; mindkettő nonprofit szervezet. A projekt is ennek az együttműködésnek az eredménye. Miért az egyetemen kívül - annak ellenére, hogy egyes személyek egyetemi tagok vagy voltak?

Prof. Hana Válková a cseh Speciális Olimpiai Mozgalom korábbi elnöke, egyetemi tanár (szakterülete: sportpszichológia, adaptált testmozgás), és számos publikáció szerzője a fogyatékkal élők sportjáról. Részt vesz az önkéntességre és az egészségorientált mozgásos tevékenységek irányítására összpontosító oktatási kurzusokban.

Vojtěch Kocůrek a sportmenedzsment szakon diplomázott DP szakdolgozattal, 2022-es év: Sporttevékenységek menedzselése fogyatékkal élők számára, különös tekintettel az emberi erőforrásokra, a csapatmunkára és a know-how fejlesztésére (Emil Open example); jelenleg a fogyatékkal élők sportjának külsős tanára

Miért Emilova vzdělávací, z.ú.? Környezet az egyetemen kívül:

- lehet rugalmasabb, kevésbé bürokratikus, különösen a projektekben való részvétel területén, bizonyítékokon alapuló kutatás, a tapasztalatok felhasználása nemcsak az elméletből, hanem különösen a gyakorlatból, nincs nyomás a hatásos tudományos publikációkra, főként angol nyelven, ingyenes publikálás cseh folyóiratokban, hatás a gyakorlatra, és erős PR-tevékenység.
- A cél: a szabadidőben való eligazodás, beleértve a fizikai tevékenységekkel és sporttal kapcsolatos események/gyűlések és versenyek lebonyolítását - a fogyatékkal élők széles köre, a "fogyatékoság" kontextusában a vezetési elvek magyarázata, leírása, az információk megosztása/terjesztése, valamint a hozzáállás és a megközelítések megváltoztatására tett kísérlet (célcsoportok, beleértve az önkormányzati tisztviselőket is). Olyan projektek, mint a *Hová menjünk - hogyan csináljuk* (önkormányzati tagokkal, szülőkkel stb.).

2.2. Bydgoszcz környéke

Szerző: Dr. Adam Szulc

Szintetikus jelentés a "Fogyatékkal élőkkel kapcsolatos önkormányzati cselekvési program 2020-2023" végrehajtásáról Bydgoszcz város városa

1. ábra: Bevezetés

A fogyatékkal élők rehabilitációjának kérdéseit Lengyelországban szabályozó alapvető jogszabály a fogyatékkal élők szakmai és szociális rehabilitációjáról és foglalkoztatásáról szóló 1997. augusztus 27-i törvény (a módosított, egységes szerkezetbe foglalt 2021.573. számú törvénycikk).

Az említett törvény 35a. cikk (1) bekezdésének 1. pontja kimondja, hogy *"a megye feladatai közé tartozik a szociális problémák megoldására vonatkozó megyei stratégiával összhangban a fogyatékos emberek számára a szociális rehabilitáció, a szakmai rehabilitáció és a foglalkoztatás területén megyei cselekvési programok kidolgozása és végrehajtása, valamint a fogyatékos emberek jogainak tiszteletben tartása"*.

A jogalkotó felsorolja a kerület egyéb feladatait is, például:

- a fogyatékoság hatásainak korlátozását célzó intézkedések meghozatala,
- együttműködés a fogyatékkal élők szociális és szakmai rehabilitációja terén a fogyatékkal élőkért dolgozó nem kormányzati szervezetekkel,
- a fogyatékkal élők és gondviselőik rehabilitációs foglalkozásokon való részvételének társfinanszírozása,
- a fogyatékkal élők sportjának, kultúrájának, rekreációjának és turizmusának társfinanszírozása,
- rehabilitációs berendezések, ortopédiai cikkek és segédeszközök beszerzésének társfinanszírozása,
- az építészeti, kommunikációs és technikai akadályok felszámolásának társfinanszírozása, valamint az érintettek egyéni igényeihez kapcsolódóan,
- a fogyatékkal élők foglalkoztatásának és szakmai tevékenységének előmozdítása.

A fent felsorolt tevékenységek szerepelnek a *Bydgoszcz Városi Tanács 2019. december 18-i XIX/460/19. számú határozatával elfogadott, a fogyatékkal élőket érintő, 2020-2023-as időszakra vonatkozó önkormányzati cselekvési programban*. A fenti programok stratégiai célja *Bydgoszcz város fogyatékkal élő lakosainak társadalmi és szakmai életkörülményeinek javítása* volt. Bydgoszcz város 2024-ben 90 000 PLN-t (kb. 24 000 EUR) különített el a fogyatékkal élők sportolására. A pénzügyi támogatás fő kedvezményezettjei a következők:

- Łuczniczka Vakok Sportklubja - 35 000 PLN
- Braille Sportklub - 22,000 PLN
- Start Bydgoszcz Fogyatékosok Sport- és Rehabilitációs Egyesülete - 21 000 PLN
- Integrációs sportklub Bydgoszczban - 10,000 PLN

A fogyatékkal élők testmozgására és sportolására irányuló 2024. évi tevékenységekről szóló teljes jelentés 2025 elején készül el, ezért bemutatjuk a 2023. évi zárójelentés kiválasztott elemeit.

2. ábra: Oktatás

Bydgoszcz városa 14 különböző típusú, speciális osztályokkal rendelkező speciális intézménytípus irányító szerve, ahol 2023-ban 763 diák tanult. Ezek közé tartoznak a következők:

- 1) A Graniczna utca 12. szám alatti 3. számú, értelmi fogyatékos gyermekek és fiatalok speciális oktatási és nevelési központja, ahol 206 diákot oktattak, köztük 24 diákot a mélyfogyatékosok rehabilitációs és nevelési osztályaiban, és a:
 - 51. számú speciális általános iskola - 114 tanuló,
 - Óvodai részleg - 7 gyermek,

- *Foglalkozás-előkészítő iskola 3. sz. - 61 tanuló.*

A központnak van egy bentlakásos iskolája is, ahol átlagosan 50 diák tartózkodott. A *Foglalkoztatás-előkészítő Iskola* a közepesen vagy jelentősen értelmi fogyatékos tanulók számára van fenntartva. A fiatalokat felkészíti a különböző társadalmi szerepek betöltésére, és arra, hogy fejlődési képességeiknek megfelelően önálló és aktív felnőtt életet éljenek. A fenti oktatási rendszer nem nyújt szakmai képesítést. A következő területeken valósul meg: kertészkedés, ácsmesterség, háztartás, irodai munka, a virágkötészet elemei, valamint dísz- és ajándéktárgyak készítése.

2. A *Słoneczna utca 26. szám alatti 29. számú iskolakomplexum*, amely többek között egy speciális osztályokkal rendelkező tömegiskolát és egy autista gyermekek és fiatalok számára létrehozott központot foglal magában. Ott 35 fogyatékos diákot oktattak, köztük in:

- *Rehabilitációs és Oktatási Központ autista gyermekek és fiatalok számára - 21 diák,*
- *31-es számú óvoda - 12 gyermek,*
- *13. számú általános iskola speciális és integrációs osztályokkal - speciális osztályok - 17 tanuló.*

3. *Komplex speciális iskolák 30. számú* Jesionowa 3a utcában, oktatott 171 diák, beleértve a rehabilitációs és oktatási osztályok a mélyen fogyatékosok - 10 diák és a:

- *1. számú Speciális Általános Iskola - 110 tanuló,*
- *Óvodai részleg - 21 gyermek,*
- *1. számú foglalkoztatási iskola - 30 diák.*

A (szakképesítést nem nyújtó) *Munkára felkészítő iskolában* a következő profilokban folyt az oktatás: kertészkedés, szabás, vendéglátás, irodai munka, takarítási munka és dísz tárgyak készítése.

4. A *Fordońska utca 17. szám alatti 31. számú speciális iskola* 173 diákot látott el, köztük:

- *23. számú Speciális Általános Iskola - 146 tanuló,*
- *2. számú munkára felkészítő iskola - 27 diák.*

A *munkára felkészítő iskolában* (szakképesítést nem nyújtó *iskola*): a következő profilokban folyt az oktatás: kertészkedés, szabás, vendéglátás (cukrász, szakács), művészi kézművesség, irodai munka.

5. A *Waryńskiego 1 utcában* található *7. számú iskolakomplexum*, amely egy általános iskolát tartalmaz speciális osztályokkal és egy iskolát a nagyothalló diákok számára. Az iskolában 29 fogyatékkal élő diák tanult, köztük:

- *17. számú hallássérültek általános középiskolája - 10 tanuló,*
- *48. számú általános iskola speciális és sportosztályokkal - speciális osztályok - 19 tanuló.*

6. *Szakiskola az 1. fokozat 6. számú speciális szakiskolában* a Grunwaldzka 41 utcában, 96 diák volt. Az iskola a következő szakmákban kínál oktatást: kertész, építőipari összeszerelő és befejező munkás, cukrász, szakács, szállodai kisegítő, autószerelő.
7. A Bydgoszcz Oktatási és Nevelési Komplexum részét képező, a Traugutta utca 5. szám alatti *55. számú, szociálisan alkalmazkodási zavarokkal küzdő és viselkedési zavarokkal küzdő tanulók általános iskolája*, ahol 38 szociálisan alkalmazkodási zavarokkal küzdő és viselkedési zavarokkal küzdő tanuló tanult.

3. ábra: Bydgoszcz oktatási támogatások

A Bydgoszcz Oktatási Ösztöndíj egyfajta pénzügyi támogatás a legjobb oktatási és kulturális kezdeményezések számára, amelyeket az innováció, az újszerűség és az eredetiség jellemez, és amelyeket olyan iskolák és oktatási intézmények valósítanak meg, amelyeknek Bydgoszcz városa az irányító szerve. Az ösztöndíjakat a gyermekek és fiatalok számára kidolgozott, tudományos, művészeti, szabadidős és integrációs jellegű, színvonalasabb oktatási és animációs projektek megvalósítására szánják.

- "Csak a táncnak van értelme." - III. vajdasági táncformák felülvizsgálata sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok számára - 2.100 PLN (szervező: 30. számú iskolakomplexum),
- "Szkoła na sportowo" - iskolák közötti versenyek, szabadidős és sportversenyek - 2 750 PLN (szervező: 30. számú iskolai komplexum).

4. ábra: Sport, szabadidő és kultúra

2023-ban a Városi Szociális Jóléti Központ 33 megállapodást kötött nem kormányzati szervezetekkel, és összesen 244 760 PLN összegű támogatást fizetett ki. Az 1628 résztvevő közvetlenül részesült a nyújtott támogatásból.

A fogyatékkal élők fogyatékosági szintje és társadalmi elszigeteltségük elmélyülésének megelőzése érdekében, a közhasznú tevékenységekről és az önkéntességről szóló 2003. április 24-i törvény szerinti nyílt pályázat és az úgynevezett "nem versenyztetési mód" keretében a *Bydgoszcz Városi Hivatal Egészségügyi és Szociálpolitikai Irodája* pénzügyi támogatást nyújtott civil szervezeteknek a szociális rehabilitáció és a betegek és fogyatékkal élők integrációja terén végzett feladatok megvalósításához. A város 2023. évi költségvetéséből 205 003,76 PLN összeget különítettek el erre a célra. A fenti keretben 18 feladatot hajtottak végre, és 962 személy csoportját érintették a tevékenységek.

A közhasznú tevékenységekről és az önkéntességről szóló 2003. április 24-i törvény alapján 2023-ban lefolytatott nyílt pályázat keretében Bydgoszcz városa 96.044,43 PLN összeget különített el az alábbi tevékenységek megvalósításának támogatására:

- 1) A vak és gyengénlátó sportolók sportképzését a *Pomerániai - Kujávi Testkultúra Klub*, a *Vakok és Gyengénlátók Sportja és Turizmusa "Łuczniczka"* végzi.

Erre a célra 40 831 PLN összeget különítettek el; a következő szakterületeken folytak képzések:

Sakk, 100 mezős dáma, sport bridzs, atlétika, sífutás, biatlon, triatlon, nordic walking, klasszikus teke, bowling, showdown (asztalitenisz vakok számára), sportlövészet, tandem kerékpározás.

- 2) A fogyatékkal élők sportosztályainak képzését a *"Start Bydgoszcz" Fogyatékkal Élők Sport- és Rehabilitációs Szövetsége* végzi.

19.534 PLN összegű támogatást nyújtottak; a következő sportágakban tartottak képzéseket:

Atlétika, sportlövészet, boccia, úszás, asztalitenisz, sportsakk, súlyemelés, horgászat.

Ezenkívül 6.210,48 PLN összeggel társfinanszírozta a *"Start Bydgoszcz" Fogyatékkal Élők Sport- és Rehabilitációs Egyesülete* által szervezett, fogyatékkal élők számára szervezett alábbi sportesemények megszervezését és lebonyolítását Bydgoszczban:

- Lengyel bajnokság a fogyatékkal élők számára sportlövészetben - összeg 4,210.48 PLN;
- A lengyel góllabda-bajnokság döntője - 2.000,00 PLN összeg.

- 3) *A Braille Bydgoszcz Sportklub* sportolóinak sportképzése - *"A sport, mint út az életben való boldoguláshoz"*

19 351,95 PLN összegű támogatást nyújtottak a fogyatékkal élők képzésére két szekcióban, azaz a tandemkerékpározás és a téli sportok - sífutás és biatlon - szekciójában.

- 4) Fogyatékkal élők sportképzése a *"Bydgoszcz" Integrációs Sportklub* által.

10.117 PLN összegű támogatást nyújtottak; a következő sportágakban folytak képzések: boccia, atlétika, úszás és sportsakk.

5. ábra: Bydgoszcz Sportközpont

A *Bydgoszcz Sportközpont* (BSC) a fogyatékkal élők sportolását támogatja a sportklubokkal, köztük elsősorban a *Start Bydgoszcz* egyesülettel való együttműködés révén.

A BSC által kezelt létesítményekben 2023-ban a következő rendezvényeket tartották:

- Lengyel fogyatékkal élők sakkbajnoksága,
- XX. országos 7-es labdarúgó bajnokság,
- XIII. országos erőemelő verseny,
- XIII Országos Speciális Olimpiai Kajak-kenu Regatta.

6. ábra: A fogyatékkal élők helyzetével kapcsolatos tematikus tanulmányok a Kujávia-Pomerániai vajdaságban

- Tájékoztató a Fogyatékkal élők 2020-2023-as önkormányzati cselekvési programjának 2021-től történő végrehajtásáról,

- Tájékoztató a Fogyatékossgal élő személyek önkormányzati cselekvési programjának 2020-2023. évi végrehajtásáról 2023-tól,
- A fogyatékossgal élőek támogatása terén alkalmazott valamennyi jogi megoldás elemzése, beleértve a jogi aktusok elemzését a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény - 2022 szempontjából,
- Fogyatékossgal élőekre vonatkozó stratégia 2020-2030 - 2019,
- Törvénytervezet a fogyatékkal élőek esélyegyenlőségéről - 2010,
- A tartományi fogyatékossgal értékelő csoport statisztikai adatai 2007-2023,
- Internetes játékszavar - a jelenség jellemzői és előfordulási gyakorisága, valamint pszichológiai korrelációi a Kujávia-Pomerániai és a Meleg-Maszúriai vajdaságok általános és középiskolás diákjai körében - 2018,
- Jelentés az iskolai fiatalok alkohol- és drogfogyasztásáról - 2019,
- Egészségügyi ellátás a Kujávia-Pomerániai vajdaságban 2020-ban.

7. ábra: A speciális iskolák tevékenysége Bydgoszczban 2024-ben

A bodrogközi fogyatékkal élő gyermekek iskolái a következő sporttevékenységeket végezték:

7.1. Iskolakomplexum nr 31 Bydgoszczban, Fordońska 17 utca

- *Speciális Olimpiai Klub "Napród"*: asztalitenisz, floorball, boccia, bowling, úszás, foci.
- Sportesemények:
 - 15.02.2024 Iskolák közötti asztalitenisz-bajnokság. A résztvevők száma: 12 fő, közepes mozgáskorlátozottság,
 - 06.03.2024 Tartományi "Herkules" verseny. A résztvevők száma: 15 fő, közepes mozgáskorlátozottság,
 - 16.04.2024 Iskolai "BOCCE" verseny. A résztvevők száma: 30, közepes mozgáskorlátozottság,
 - 11.05.2024 I Országos terepverseny. A résztvevők száma: 32, közepes fogyatékossgal.
- Tanórán kívüli futballórák. A résztvevők száma: 16, közepes fogyatékossgal.

7.2. 30. számú iskolakomplexum Bydgoszczban, Jesionowa 3A utca

- *Speciális Olimpiai Klub "Pod Jesionem"*: tollaslabda, boccia, bowling, labdarúgás, úszás, asztalitenisz, atlétika.
- Sportesemények: "Kosárlabdázókkal való találkozó "Basket 25",

7.3. Szakképző Iskola 1. fokozat 6. sz. speciális, Grunwaldzka 41. utca

- Sportesemények: "Bydgoszcz egészséges, függőségektől mentes", Játéktornák (dáma, ringo)
 - 03.06.2024 Korrekciós és kompenzációs gyakorlatok sportjáték elemekkel, résztvevők száma: 9; enyhe értelmi fogyatékossgal, autizmus.
 - 12.10.2024 Korrekciós és kompenzációs torna sportjáték elemekkel, résztvevők száma: 10 fő; enyhe értelmi fogyatékossgal, autizmus.

- 12.10.2024 A csapatjátékok mindenre jók, résztvevők száma: 8 fő; enyhe értelmi fogyatékoság, autizmus.
- Nincs iskolán kívüli sporttevékenység.

7.4. 3. számú Speciális Oktatási és Gondozási Központ Bydgoszczban, Graniczna 12. utca

- *Special Olympics Club "The Same"*: bocce, tenisz, asztalitenisz, kosárlabda, korcsolyázás, torna, tenisz,
- Sportesemények: "Futók Granicznából", "Mindenki fontos", "Fiatal sportolók" program, PFRON program "Adj egy esélyt!" - 60 értelmi fogyatékkal élő ember.
- Tanórán kívüli sporttevékenységek:
 - torna szokatlan eszközökkel: 8 fő,
 - labdarúgás: 8 ember,
 - kosárlabda: 8 ember,
 - aktív visszatérés az iskolába - általános fejlesztési tevékenységek - 8 fő.
- Az iskola képviseli Lengyelországot a Speciális Olimpián: futás: 8 fő, tollaslabda: 8 fő.

7.5. A L. Braille-ről elnevezett 1. számú Kujáviai-Pomerániai Speciális Oktatási és Nevelési Központ látássérült és vak gyermekek és fiatalok számára Bydgoszczban, ul. Krasin'skiego 1

- "Activity Counts" Program 2024: biatlon, sífutás, úszás, tandem kerékpár, atlétika, görkorcsolya, nordic walking, lövészet, asztalitenisz vakok számára.
- *A "Másképp látunk" Alapítvány Tenisz Akadémiája a gyengénlátók és vakok számára (vaktenisz): 4 játékos (2 diák, 2 diplomás).*

7.6. 7. számú iskolakomplexum ul. Waryńskiego 1

- Többek között finanszírozás: "A szív hallja a szívet"
 - 17.10.2024 - "SPORT OLYMPIA", résztvevők száma - 30, halláskárosodás.
- Nincs iskolán kívüli sporttevékenység.

8. ábra: Rövid információ a fogyatékkal élők helyzetéről a Kovászna-Pomerániai vajdaságban

Az 1999-ben hatályba lépett Amszterdami Szerződés jelentősen megnövelte az Unió által a fogyatékkal élők érdekében tett kezdeményezések körét. Az Unió stratégiájának fő célja a mindenki számára nyitott és hozzáférhető társadalom megteremtése volt. Lengyelország 2004. május 1-jei csatlakozása az Európai Unióhoz azt jelentette, hogy a fogyatékkal élők kedvező változásokra számíthatnak a rehabilitáció területén, beleértve a lengyel szociálpolitika hozzáigazítását az uniós normákhoz és elvekhez, különösen a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem közösségi programjához az egészségügy, a munka, az oktatás stb. területén. A fogyatékkal élők igényeinek kielégítése és a lengyel szociálpolitika uniós joghoz való igazítása érdekében a Kujávia-Pomerániai Vajdaság számára kidolgozták a "Tartományi program a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtésére és a társadalmi kirekesztésük elleni küzdelemre, valamint a fogyatékkal

élők foglalkoztatásával kapcsolatos feladatok végrehajtásának segítésére" című programot.

A tartományi program kidolgozását a fogyatékkal élők szakmai és szociális rehabilitációjáról és foglalkoztatásáról szóló törvény (a módosított törvénytár 123. számának 776. pontja) 35. cikke 1. szakaszának 1. pontja is előírja, amely meghatározza a tartományi kormányzat feladatait. A program alapfeltevése a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése és teljes körű fejlődésük lehetővé tétele a társadalmi és szakmai szférában. Figyelembe veszi azt a nézetet, hogy a fogyatékoság nem csak testi sérülés vagy betegség következménye, hanem a társadalmi, gazdasági és fizikai akadályok következménye is, amelyekkel a fogyatékos személy a környezetében találkozik. Nem a fogyatékos személynek kell alkalmazkodnia a környezethez, hanem a környezetnek kell alkalmazkodnia a fogyatékos személy igényeihez.

2005-ben a Kujawsko-Pomorskie vajdaság igazgatótanácsa elfogadta a *fogyatékkal élők esélyegyenlőségét és társadalmi kirekesztésük elleni küzdelmet, valamint a fogyatékkal élők foglalkoztatását célzó feladatok végrehajtásának támogatását célzó tartományi programot*. A projekt megállapította, hogy 1998-ban 136 588 fogyatékkal élő személy élt a Kujáviai-Pomerániai vajdaságban, ami az összlakosság 6,5%-a. 2002-ben ez a szám 303 300 főre, azaz az összlakosság 14,7%-ára nőtt. 2004-ben a fogyatékkal élők iskolai végzettségének szerkezete azt mutatta, hogy a fogyatékkal élő népesség 3,8%-a felsőfokú végzettséggel, 21,7%-a közép- és felsőfokú végzettséggel, 25,3%-a alacsony szintű szakképzéssel, 43,1%-a általános iskolai végzettséggel, 6,0%-a általános iskolai végzettséggel nem rendelkezik, és nem volt iskolai végzettsége. A fogyatékkal élő városi lakosok között lényegesen magasabb volt a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, mint a fogyatékkal élő vidéki lakosok között (5,6%, szemben az 1,1%-kal), valamint a közép- és felsőfokú (29,3%, szemben a 9,7%-kal) és az alacsony szintű szakképzéssel rendelkezők aránya (27,4%, szemben a 22,0%-kal). A vidéki területeken ezzel szemben az emberek nagyobb százaléka rendelkezett befejezett általános iskolai végzettséggel (57,5% és 33,9%), illetve hiányos általános iskolai végzettséggel és iskolai végzettséggel nem rendelkezőkkel (9,6% és 3,6%). Az alacsony oktatási szint az iskolák és egyetemek építészeti akadályaiából, kommunikációs és pszichológiai akadályokból, a tanulmányok helyszínére való szállítással kapcsolatos problémákból, valamint a rehabilitációs berendezések és taneszközök hiányából adódott. Megfigyelték, hogy a speciális intézményekben történő tanítás hatása a fogyatékkal élők elszigetelődése, ami társadalmi kirekesztést jelent. Ezért fontos, hogy a fogyatékos gyermekeket már a legkisebb kortól kezdve bevonják az általános oktatásba, hogy társaikkal együtt fejleszthessék a mindennapi életben és a munkaerőpiacon szükséges szociális és szakmai készségeiket.

A Kujávia-Pomerániai vajdaságban valamennyi járási városban pszichológiai és pedagógiai klinika működik. Ezek többek között tanácsadást nyújtanak a fiatalok és a családok számára, segítséget nyújtanak a fogyatékkal élő gyermekeknek és fiataloknak, lehetővé teszik a korai diagnózist és a rehabilitációt, pályaválasztási tanácsadást nyújtanak, és döntést hoznak a speciális oktatás szükségességéről. A Kujávia-Pomerániai vajdaságban a fogyatékkal élők számára lehetőség nyílt arra, hogy speciális iskolákban és intézményekben vagy integrációs osztályokkal rendelkező iskolákban, illetve a testi fogyatékkal élő tanulók igényeihez igazított általános iskolákban tanulhassanak. 2004-ben 6598 fogyatékkal élő diák járt speciális iskolába a Kujávia-Pomerániai vajdaságban, ami a vajdaság összes diákjának 1,65%-át tette ki. Közülük 5 803-an az értelmi fogyatékos tanulók speciális iskoláiba jártak, ami a vajdaság összes tanulójának 1,45%-át tette ki.

Jelentősen kevesebben, 1 112 diák járt a Kujávia-Pomerániai vajdaságban integrációs osztályokkal rendelkező iskolákba. 2021-ben a Kujávia-Pomerániai Vajdaság Igazgatótanácsa határozatot fogadott el a *Kujávia-Pomerániai Vajdaság Fogyatékossgal Élők Akcióprogramja 2030-ig - Esélyegyenlőség 2030+ végrehajtásáról*. A Program feltételezései támogatják a Lengyel Köztársaság elnöke által 2012. szeptember 6-án ratifikált, a *fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény* rendelkezéseinek végrehajtását, amelynek végrehajtása hozzájárult a fogyatékossgal élő személyek helyzetének javításához, lehetővé téve számukra, hogy ténylegesen, másokkal azonos alapon élvezhessék az összes emberi jogot és alapvető szabadságot, beleértve az önálló mozgást és önálló életvitelt, az egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz, információhoz és kommunikációhoz való hozzáférést, a megfelelő életkörülmények biztosítását, valamint a társadalmi életben és szakmai tevékenységben való aktív részvételt. A program meghatározza az alapvető cselekvési területeket, azaz az egyenlőség, hozzáférhetőség, függetlenség, oktatás és képzés, munka és foglalkoztatás, egészségügy, szociális védelem, valamint az életben való részvétel és az állampolgári jogok élvezete (az állampolgári jogok védelme). 2021-ben a Kujávia-Pomerániai Vajdaságban a fogyatékossgal bizonyítvánnyal rendelkező személyek száma 165 216 fő volt, köztük 12 909 gyermek. 2024-ben a fogyatékossgal bizonyítvánnyal rendelkező személyek száma 190 384 fő volt, köztük 13 568 gyermek (4938 lány és 8630 fiú). A fogyatékossgal okai a gyermekeknél - 16 éves korig a Kujávia-Pomerániai vajdaságban: 01-U szellemi fogyatékossgal (442-nő; 828-férfi), 02-P mentális betegségek (280-F; 793-M), 03-L hallászavarok (561-F; 898-M), 04-O szembetegségek (375-F; 475-M), 05-R mozgásszervi betegségek (885-F; 985-M), 06-E epilepszia (369-F; 416-M), 07-S keringési rendszer betegségei (904-F; 1412-M), 08-T emésztőrendszeri betegségek (159-F; 178-M), 09-M húgyúti rendszer betegségei (176-F; 284-M), 10-N neurológiai betegségek (860-F; 1142-M), 11-I egyéb, beleértve a fertőző betegségeket, az endokrin szervek betegségeit e.pl. cukorbetegség (987-F; 1018-M), 12-C pervazív fejlődési zavarok (autizmus, Asperger) - (817-F; 2975-M).

A 2020-2023-as években a bydgoszczi Kazimierz Wielki Egyetem megvalósította az *Esélyegyenlőségi Egyetem* című Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Központ projektet.

KAZIMIERZ WIELKI
UNIVERSITY
BYDGOSZCZ

A projektet az Egyetem Fogyatékos Hallgatók Egyesületével, a Vakok Lengyel Egyesületével, a Siketek Lengyel Egyesületével és a Fogyatékosokért Alapítvánnyal együttműködve valósították meg. A 2025-2028-as években folytatódik az *Egyetemi Esélyegyenlőség II.* projekt a speciális igényűek számára. A bydgoszczi Kazimierz Wielki Egyetem vezető szerepet tölt be a lengyelországi egyetemek között a oldalon a speciális igényű hallgatók támogatását célzó tevékenységek keretében.

2.3 Győr környéke

Szerző: Dr. Kertész Tamás, Ph.D.

A SZÉCHENYI EGYETEM ZÁRÓJELENTÉSE

1. ábra: Bevezetés

A Széchenyi István Egyetem büszke arra, hogy szakmai munkájáért, oktatásáért, tudományos kutatásáért és társadalmi felelősségvállalásáért elismerik.

Az itt tanuló diákok nemcsak mérnökök, műszaki tanárok, informatikusok, jogászok, közgazdászok, zenészek, egészségügyi és szociális szakemberek lesznek, hanem az ország és a régió értelmiségei, akik társadalmi felelősséggel is rendelkeznek.

A nyugat-magyarországi régió vezető egyeteme vagyunk, 9 aktív karral. Hallgatói létszámunk eléri a 15.000 főt.

A Sajátos Nevelési Igényű Hallgatók Esélyegyenlőségi Bizottságának tagjai segítik a hallgatók egyetemi tanulmányait:

Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, beszédzavar, mentális zavarokkal küzdő személyek, hallássérültek, fogyatékkal élők, látássérültek, autista vagy autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók.

Tanév	A speciális igényű tanulók száma
2023/2024	41
2022/2023	45
2021/2022	31
2020/2021	26
2019/2020	78

2. ábra: A speciális igényű tanulók számára biztosított létesítmények, infokommunikációs eszközök

1) Tanulmányi támogatás

A regisztrált diákok különböző kedvezményeket kaphatnak a vizsgákra, tesztekre, és adott esetben nyelvvizsga-mentességet is kaphatnak, így biztosítva az esélyegyenlőséget az oktatásban.

○ Lakhatási támogatás

A hátrányos helyzetű diákok jogosultak lakhatási támogatásra.

- **Fogyatékkal élő diákok számára:**

Akadálymentes kollégiumi szoba

A multifunkcionális épületben 6 akadálymentesített szoba áll rendelkezésre.

- **Mozgássérültek számára hozzáférhető épületek és felvonók**

Campus épületek (Egyetem tér 1.): Tanulmányi épületek A, B, C, D, Új Tudástér, Győri Városi Egyetem Sportcsarnok, Multifunkcionális épület K1., K0.

Külső karok:

Apáczai Csere János Pedagógiai, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar (Liszt Ferenc utca 42.) Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar (Áldozat u. 12.)

Egészség- és Sporttudományi Kar (Szent Imre u. 26-28.) Bölcsészettudományi Kar (Gárdonyi Géza utca 10.)

- **Hallássérült diákok számára:**

Tolmács

Kérésre a SINOSZ munkatársai segítséget nyújtanak a siket és nagyothalló diákoknak.

- **Hallássérült diákok számára: *Mobil indukciós erősítő***

Négy ITS-100SET típusú mobil indukciós erősítő áll rendelkezésre. A készülék a hangot az oktató által viselt adóegységen és a hallókészüléket viselő személy által viselt vevőegységen keresztül továbbítja a hallókészülékhez. A készülékek az intézményi esélyegyenlőségi koordinátorral történt egyeztetés alapján az Egyetem Informatikai Központjából állandó kölcsönzésre rendelkezésre állnak a tanulmányi időszak teljes időtartamára.

- **Látássérült diákok számára:**

Olvasógép

Az Egyetemi Könyvtár és Levéltárban a 2. emeleti médiaboxban 2 olvasógép található.

3. ábra: A szerző szerepe

A Széchenyi Egyetem Egészség- és Sporttudományi Karán dolgozom. Az egyetem delegáltjaként a fogyatékkal élők sportját képviselem a városi sporttanácsban. Továbbá az EMBERSÉG DSE elnökeként rendszeres és irányított testmozgást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő általános és középiskolásoknak. Ez a sajátos kapcsolati háló lehetővé tette számomra, hogy a projekt során szabadon mozoghassak. Akár egyetemi, akár városi, akár egyesületi szintről nézzük.

Partnerintézményeink könnyen elérhetőek voltak, mivel legtöbbször rendszeresen együtt dolgozunk. Ismerjük és tiszteljük egymás munkáját.

Győr városa évente 10 000 eurót különít el a fogyatékkal élők sportolására. A Széchenyi Egyetem általában ennek az összegnek mintegy 20%-át kapja meg pályázatokon keresztül. Az EMBERSÉG DSE koordinálja az inkluzív

programokat, amelyek elsősorban szabadidős jellegűek és az egyetemi hallgatók szemléletformálását segítik.

- A város sporttanácsában a fogyatékkal élők sportja is szerepel.
- A városnak volt fogyatékoságügyi biztosa és parasport-nagykövete is.
- Egyre nő azon inkluzív sportprogramok száma, amelyekben aktívan részt veszünk.
 - Jótékonyági futás,
 - Esélyegyenlőségi futás,
 - Mozgás mindenkinek! - Adaptált DO 60 sportnap,
 - Magyar Para Sport Napja

Megpróbáljuk meghívni a médiát ezekre az eseményekre.

4. ábra: Nehézségek a városi szintű azonosításban

- A városi társadalomban kevés információ áll rendelkezésre.
- A források hiánya városi szinten ~ 10 000 euró - fogyatékkal élők sportja.
- Nincs tudás a hozzáféréshez.
- Felesleges verseny a nem kormányzati szervezetek között.
- Összefogás - nagyobb bázis és érdekérvényesítő erő.
- A lakosság 10%-a fogyatékkal él; Cselekedhetünk.
- SZAKEMBEREK HIÁNYA.

5. ábra: A projekt eredményei/előnyei

- Egy új dimenzió nyílt meg: képesek voltunk nemzetközivé válni.
- Ez nagyon motiváló volt mind a szervezők, mind a résztvevők számára.
- A kollégáim is nagyon várták a műhelymunkákat.
- Sok új dolgot tanultunk, mind emberileg, mind módszertanilag, amiért hálásak vagyunk.
- Azt tapasztaltuk, hogy partnereink hasonló nehézségekkel küzdenek, mint mi.
- Reméljük, hogy a jövőben közös projektjeink lesznek a résztvevőkkel.

6. ábra: Az első workshop eredményei

- Sikerült javítanunk az Olimpiai Sportpark szálláshelyein.
- Az egyetem felismerte, hogy nemzetközi szintet értünk el.
- A média szemében is nőtt az értékünk.
- A curling játék előnyei:
 - November 26-án országos bajnoki asztalitenisz-bajnokságot szervezünk általános és középiskolás diákjaink számára.
 - November 28-29. A Move for All III! adaptált DO60 Sportnaon egy inkluzív sportbemutató lesz: Floor-Curling.

7. ábra: A szerző személyes tapasztalatai

A projekt megerősítette a kapcsolat szükségességét. Örültem, hogy megismerhettem más országok és más kultúrkörök "jó gyakorlatait". Megerősített abban, hogy az otthoni környezetből való kilépés nagyban hozzájárulhat gyermekeink jólétéhez. Az utazással és az otthonról való távolmaradással kapcsolatos félelmek alaptalannak bizonyultak. A négy ország gyermekei és fiatal felnőttei között jól és gyorsan kialakultak a kapcsolatok. Izgalmas kihívásnak találtam a különböző sérülékenységi sajátosságokkal rendelkező emberekkel való közös munkát. Fokozta a kreativitásomat és a differenciálási képességemet. A kisebb nyelvi nehézségeket pedig legyőzte a közös ügy iránti tisztelet és szeretet.

- **Partnereink voltak:**

- Magyar Paralimpiai Bizottság, elnök Szabó László
- FODISZ, ügyvezető igazgató Topponáry Gábor
- Győr városa, Szeles Szabolcs, alpolgármester
- Széchenyi István Egyetem, Prof. Dr. Szakály Zsolt Ph.D. Sporttudományi Tanszék vezetője
- Széchenyi István Egyetem, Kiviharju-Turi Adél, Nyelvi és Kulturális Központ
- Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár - Dr. Horváth Sándor Domonkos Horváth Sándor igazgató
- AUDI ETO HC - Nagy Ákos ügyvezető igazgató
- Győr Project Kft.
- GYAC
- RQ Vízi Élménypark és Gyógyfürdő

- **Partneriskoláink és intézményeink a következők voltak:**

- Arany János EGYMI - Csorna
- Bárczi Gusztáv EGYMI - Győr
- Gróf Széchenyi István Népfőiskola
- Éltés Mátyás EGYMI - Mosonmagyaróvár
- Magyar Műhely Alapítvány AMK - Mezőörs
- Radó Tibor EGYMI- Győr

- **Voltak médiapartnereink:**

- Győr+
- Kisalföld
- Origo

2.4. Besztercebánya környéke

Szerző: doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D.

1. ábra: Bevezetés

A Testnevelési, Sport- és Egészségtudományi Kar a Besztercebányai Matej Bel Egyetem újonnan létrehozott

karaként csatlakozott a projekthez, amely a korábbi munkahelyén, a Testnevelési és Sport Tanszéken végzett 67 éves hagyományai ellenére nem rendelkezett gyakorlati tapasztalatokkal a különböző fogyatékosági formákkal élő emberekre összpontosító nemzetközi projektek megvalósításában.

A projektben való részvétel nagy kihívást jelentett számunkra, és úgy tekintettük a részvételt, mint lehetőséget arra, hogy bővítsük kompetenciáinkat és tapasztalataink tárházát a fogyatékkal élők fizikai tevékenységeinek létrehozása és megvalósítása terén. Az FTVSZ MBU fő kutatója és felelős koordinátora ebben a projektben doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D. (sportpszichológus, a versenyek didaktikájának szakértője és karateedző), aki a múltból már rendelkezett tapasztalatokkal a hasonló fókuszú nemzetközi CEEPUS projektben.

2. ábra: Sportolási lehetőségek a régióban

Az első feladat, amelyet a projekt keretében elvégeztünk, egy helyi felmérés volt a különböző fogyatékosági formákkal élő emberek sportolási lehetőségeiről és feltételeiről a Besztercebányai régióban. Ez a felmérés értékes információkat hozott számunkra, és ennek köszönhetően megtudtuk, hogy a régióinkban nem sok olyan intézmény van, amely rendszeresen szervezne sporttevékenységeket a fizikai vagy szellemi fogyatékoság különböző formáival élő fiatalok számára.

Példaként említhetjük, hogy a Besztercebányai és a Zólyomi kerületben egyetlen állami egészségügyi intézmény van, amelynek egyik terápiás eszköze a testmozgás és a sport, és ezt a létesítményt Szlovákia egész területéről látogatják az ügyfelek. Továbbá ezekben a járásokban 2 magán általános iskola működik speciális szükségletű gyermekek számára, és csak 2 olyan polgári társulás, amely a különböző hátrányos helyzetű gyermekek sporttevékenységével foglalkozik.

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

Másrészt a régió lakosai szempontjából viszonylag nagy igényt találtunk az ilyen intézményekre és az általuk nyújtott fogyatékkal élők számára nyújtott szolgáltatásokra. A projektben való részvételünk részeként karunk megkereste a Special Olympics Slovakia (www.specialolympics.sk) szervezetet együttműködés céljából, amellyel a Matej Bel Egyetem együttműködési megállapodást írt alá.

Ennek a projektnek köszönhetően az értelmi fogyatékkal élő sportolók és a Special Olympics Slovakia edzői 3 workshopon vettek részt Magyarországon, Lengyelországban és Besztercebányán. Minden résztvevő sportoló és edzőjük nagyon pozitívan értékelte a workshopokon való részvételt, és nagyon értékesnek ítélte a tapasztalatokat.

3. ábra: Új partnerségek

A projektben való részvételünk egyik egyértelmű hozadéka a karunk számára az volt, hogy ebben a tanévben egy olyan szabadon választható kurzust vezettünk be hallgatóink számára, amely a testi és szellemi fogyatékkal élők számára mozgásprogramok létrehozására összpontosít, és amelyen a Speciális Olimpia igazgatója is részt vesz előadóként. A projekt és karunknak a Special Olympics Slovakia-val való együttműködésének legfontosabb eredménye az volt, hogy az edzői tanulmányi programba felvettünk egy új edzői szakirányt, az "Értelmi fogyatékkal élők edzője" címet. Ez egy olyan egyedülálló tanulmányi program, amelyet Szlovákiában még nem valósítottak meg, és úgy gondoljuk, hogy a Special Olympics Slovakia-val való együttműködésünknek és a projekt megvalósításából származó tapasztalatainknak köszönhetően magas színvonalú szakembereket készítünk fel az értelmi fogyatékosok sportjának területén.

3. A résztvevők jellemzői

A projekt országokként és műhelyenként legfeljebb 4 résztvevőt/sportolót és 2 kísérő személyt finanszírozott. Nem korlátozta a résztvevők összetételét fogyatékoság szerint, az ajánlott életkor az ifjúság/ fiatalok volt. A klubban nem regisztráltak részvétele is ajánlott volt. Ugyanez vonatkozott a kísérő személyekre is. Az összes résztvevő összetételét a partnerek vezetői választották ki, miután online konzultációk során megállapodtak. Ezért egy egyszerű felmérést alkalmaztak a részvétel motivációjának, illetve a részvétel elmaradásának okainak meghatározására (lásd a 2. MELLÉKLETET)

Mechanikus számítással 48 sportoló vehetett volna részt a felmérésben, és elméletileg 48 válasz érkezhett volna. Ez a feltételezés nem volt igaz, mert néhány esetben a 4-es szám nem teljesült; néhány esetben egy sportoló mindhárom műhelymunkát elvégezte. Ugyanez a modell vonatkozott a kísérő személyekre is. A kísérő személyek segítettek a MP-vel rendelkező sportolóknak a felmérés kitöltésében. Más személyek a helyi szervezők és támogatók, szülők vagy iskolai tanulók soraiból vettek részt a műhelymunkákon. Rájuk nem alkalmazták a felmérést, és nem dolgoztak fel statisztikákat. Érdeklődésüket fényképek és videofelvételek dokumentálják.

3.1. A sportolók jellemzői

A résztvevők jellemzőit az határozta meg, hogy egy partnervárosba utaztak-e, vagy a hazai csapat tagjai voltak. Életkoruk megfelelt a projekt szabályainak - fiatalok, azaz 15 és kb. 22 év közöttiek. A főigazgatóság szerinti összetételt a workshop fókuszja határozta meg:

- *Bydgoszcz*: látássérülteknek szóló fizikai tevékenységek és sportok (bowling, tenisz, lövészet, show-down, szórakoztató váltós csapatjátékok);
- *Győr*: célzott játékok (asztal, beltéri curling, curling jégen), para-hoki;
- *Banská Bystrica*: atlétikai versenyek a Speciális Olimpia keretében.

Ezen kívül 3 siket sportoló (különböző műhelyekben) és egy DS-s fiatal képviselő vett részt. A sportolók között a nemek közötti egyensúly nem volt meg az adott fizikai tevékenységekben, de összességében igen. A sportolók több mint 50 000 lakosú városokból érkeztek, ami biztosította az egészségügyi és szociális szolgáltatások megfelelő körét. Így volt ez a győri résztvevők esetében is, akik egy 2000 fő alatti településen, de az Általános Iskola és Gimnázium Egyesített Gyógypedagógiai Intézményben éltek. Ebben az intézményben működik a Humán Diáksport Egyesület. Ez a modell sikeresnek tűnik, hiszen itt számos sportolási lehetőséget biztosítottak (atlétika, kerékpározás, úszás és még sok más). A kísérők is főként ennek az iskolának a tanárai voltak. *Egy másik modell*: a sportoló családban él, megfelelő oktatási intézményben vagy támogatott foglalkoztatásban vesz részt, a fizikai aktivitást a szülők támogatják a családi élet keretein belül, vagy a szülő akár a fogyatékosok sportjának rendszerében regisztrált csoport edzője (gyakran SO keretében, bizonyos mértékig siket és parasportban is).

A sportolók a sportba való bekapcsolódás motivációi:

"Szeretek sportolni"; "Ott vannak barátaim"; "A szüleim, az iskola bátorítottak és támogattak"; "Racionális egészségügyi okok vagy a test megjelenése marginális".

Akadályként azt állították:

"Távolságok és közlekedés"; "általában véve a klubok vagy az általam kedvelt sportok hiánya"; "pénzügyi nehézségek a családban és a klubban".

3.2. A kísérő személyek jellemzői

A 3.2. alfejezet alapját a partnerektől kapott e-mailes információk képezték. Fontos információ volt, hogy hogyan lettek a V4 - EMPIH projekt tagjai, és hogyan állítottak össze egy munkatársakból álló csapatot és küldöttséget. Ez egy kiegészítő kérdés volt a sportolókhoz képest.

• Bydgoszcz

- A delegáció összetételének okai és meghatározó tényezői.
- A delegáció összetétele - a projekt követelményeinek megfelelően:
 - *Adam Szulc, Bartłomiej Niespodziński*: projektpartnerek. Mindkettő Kazimierz Wielki Egyetem. Fogyatékkal élők sportban és testmozgásban való részvétele az egyetemi szakmai munka részeként. Tudományos és társadalmi projektek megvalósításában szerzett tapasztalatok, több évvel ezelőtt V4 más partnerekkel, tudományos érdeklődés a fogyatékkal élők sportja területén.
 - *Magdalena Tokarczyk*: iskolavédőnő, aktív személy, az iskolai fiatalok barátja. *Katarzyna Bełcikowska*: az iskola igazgatója által kijelölt diákfelügyelő.
- Korábbi kapcsolatok a küldöttség tagjaival: korábban nem volt kapcsolatunk; a kapcsolat a projekt miatt jött létre.
- A menedzsment fő problémái a csapat összetételének időszakában
- Ehhez az iskolavezetés változása után személyes kapcsolatokat kellett kiépíteni a bydgoszczi oktatási központokkal.
 - A kiskorú diákoknak rövid időn belül útlevelet kellett szerezniük.
 - A problémát az a korlátozó szabályozás jelentette, amely lehetővé tette, hogy a diákok ne az iskola, hanem egy külső szervezet szervezésében utazzanak külföldre.
 - A fogyatékkal élők iskolái nyitottak voltak a projektben való részvételre.
- A kezdeti nehézségek leküzdése után már nem volt probléma. A diákok és a gondviselők szívesen vettek részt a projektben, hiszen új, érdekes, különböző fogyatékkal élő emberekkel találkoztak.

• Győr

- A delegáció összetételének okai és meghatározó tényezői
- A delegáció összetétele - a projekt követelményeinek megfelelően
- A magyar küldöttség összetétele az egyes projekt helyszíneken eltérő volt.
 - Kertész Tamás, a Széchenyi István Egyetem adjunktusa projektpartnerként állandó résztvevője volt a műhelyeknek. Az Egészség- és Sporttudományi Kar Sporttudományi Tanszékén dolgozik, és az elmúlt években kiemelkedő szerepet játszott a fogyatékkal élők sportjának szervezésében és koordinálásában Győrben. A Széchenyi Egyetemet a zárórendezvényen Kovács Norbert képviselte facilitátorként, akit a Visegrádi Alap program eseményei érintettek meg, és a kapcsolatépítés szándékával csatlakozott a brnói programhoz. A jövőben további együttműködésre és tudományos kutatásokra számítunk a résztvevő egyetemekkel.

- A műhelymunkákat tudatosan hívták meg, és az utazó csapat a delegációban részt vevő intézmények pedagógusaiból állt. A kollégák számára is nagy élmény volt a szakmai együttműködés. A megszokottól teljesen eltérő környezetben is megtapasztalhatták tanítványaik viselkedését. A gyerekek kiválasztásáért ők feleltek, és a részvételt jutalomként használták fel, elismerve gyermekeik korábbi közösségi és sportteljesítményeit.
- Korábbi kapcsolatok a küldöttség tagjaival:
 - A magyar küldöttséggel már korábban is volt kapcsolatunk, de a külföldi partnerekkel csak a projekt kapcsán találkoztunk. Kertész Tamás a FODISZ megyei tagszervezetének, az EMBERsÉG DSE-nek az elnöke. A szövetség szervezi a megyei diákolimpiai versenyeket és szabadidősport programokat (évente kb. 10-12 rendezvényt), amelyeken partneriskoláink rendszeresen részt vesznek. Ez a múltbeli kapcsolat támogatta a projektben való sikeres részvételt.
- A menedzsment fő problémái a csapat összetételének időszakában
 - Ebből a szempontból szerencsések vagyunk, mert szakmai együttműködésünk révén jó kapcsolatot ápolunk az iskolákkal, és a részvétel zökkenőmentesen zajlott. Hasonlóképpen az egyesület révén beágyazódtunk a város sport- és kulturális életébe, és megfelelő támogatást kaptunk az oktatási hatóságoktól.
 - Talán megemlíthetném az utazás végrehajtását, a bérelt járműveket, valamint azok engedélyezését és biztosítását. A szülői beleegyező nyilatkozatok beszerzése is lassabban ment.
 - Megemlíteném a nyelvi nehézségeket is, de a partnerek nagyon segítőkészek voltak a megfelelő kommunikációs csatornák kialakításában, köszönhetően Váلكova és Vojtěch professzor úrnak. A sport és a szakma iránti szeretet és a partnerektől kapott támogatás azonban felülkerekedett ezeken.
- **Besztercebánya**
 - A delegáció összetételének okai és meghatározó tényezői
 - A delegáció összetétele - a projekt követelményeinek megfelelően
 - A szlovák küldöttség összetétele a projekt egyes műhelymunkáin és találkozóin a programtól és a sporttevékenységek összetettségétől függően változott. A szlovák delegáció magját a Special Olympics Slovakia tagjai alkották.
 - A szlovákiai kutatócsoport vezetője Ass. Prof. Miroslav Sližik, a Besztercebányai Matej Bel Egyetem Sport- és Egészségtudományi Karának PhD oktatója és kutatója, aki a projekt partnereként állandó résztvevője volt minden találkozóknak, szemináriumnak és műhelymunkának. Miroslav Sližik 2002 óta dolgozik az UMB Sport- és Egészségtudományi Karán; régóta foglalkozik a harcművészetek, a pszichomotorika és a pszichológia alkalmazásával a testnevelési folyamatban. A szlovák csapat fontos részét képezték a Speciális Olimpia Szlovák Nemzeti Szervezetének képviselői, akiket Mgr. Eva Gažová igazgató képviselt. A projektnek köszönhetően nagyon fontos szoros együttműködés jött létre a Special Olympics Slovakia és a Matej Bel Egyetem Sport- és Egészségtudományi Kara között, amely a projekt időtartama alatt együttműködési megállapodást írt alá. Ennek az aktív

együttműködésnek a legfontosabb eredménye többek között egy új tanulmányi program létrehozása és megnyitása az értelmi fogyatékkal élők edzői számára. A Matej Bel Egyetem Sport- és Egészségtudományi Karának oktatói és doktoranduszai, valamint a Special Olympics Slovakia tagjai mellett a helyi sportszervezetek, a Lemra Banská Bystrica és a Budokan Zvolen Ifjúsági Harcművészeti Központ, amelyek a régióban a sportoló fiatalokkal való közösségi munkában szerzett gazdag tapasztalataikról ismertek, szintén aktívan részt vettek a találkozó és a workshop megszervezésében Banská Bystricán. A projekt harmadik rendezvényét Banská Bystricában a Matej Bel Egyetem rektora, Ass. Prof. Dr. Vladimír Hiadlovský, a Sport- és Egészségtudományi Kar dékánhelyettesei, Dr. Juraj Kremnický és Dr. Miroslava Rošková, valamint Eva Gažová, a Special Olympics Slovakia országos igazgatója. A projektben részt vevő partnerek nagyon gazdag programot tapasztalhattak meg Besztercebányán, amelynek része volt az értelmi fogyatékos sportolók szlovákiai atlétikai országos bajnoksága is.

- Korábbi kapcsolatok a küldöttség tagjaival
 - A kölcsönös tudományos és pedagógiai együttműködés keretében már volt közös múltunk a cseh és lengyel tudományos környezetből származó külföldi partnerekkel. A projekt szlovákiai vezetője, Ass. Prof. Miroslav Sližik, Ph.D. korábban részt vett hasonló projekteknél az európai CEEPUS program keretében. Az ő személyes kezdeményezésének és elkötelezettségének köszönhetően jött létre az együttműködés a Special Olympics Slovakia-val, míg a projektben résztvevő szlovák delegáció egyes szereplőit és tagjait csak a projekt megvalósításának köszönhetően ismerhettük meg.
- A menedzsment fő problémái a csapat összetételének időszakában
 - Az egyéni versenyek csapatösszetételének irányításával kapcsolatban szerencsénk volt, hogy nagyon pozitív és aktív együttműködésben álltunk a Special Olympics Slovakia-val, aminek köszönhetően a legcsekélyebb nehézséget sem okozott az egyes csapattagok toborzása a sportolók, edzők és kísérők soraiból. Másik partnerünk, a Sport Resort and Congress Hotel Tenis Zvolen, amely kölcsönadta mikrobuszát, sokat segített nekünk a külföldi partnerek utazásainak szervezésében és technikai biztosításában. Kiváló volt az együttműködésünk a sportolók szüleivel és edzőivel is, akik készségesen részt vettek minden szükséges szervezési feladatban, és akiknek köszönhetően sikeresen teljesíthettük a projekt közös céljait. Örömmel a szívünkben mondhatjuk, hogy a sport egyesít, lerombolja a különbségeket, és különbségek nélkül mindenkinek lehetőséget teremt.

- **Brno**

- A delegáció összetételének okai és meghatározó tényezői
- A delegáció összetétele - a projekt követelményeinek megfelelően
 - *Vojtěch Kocůrek*: projektvezető - Emilova vzdělávací, z.ú. Szakmai és önkéntes tevékenység a fogyatékkal élők sportjában az Emil Alapítvány és parasport klubok keretében. Törekvés egy értelmes gyakorlati projekt létrehozására, majd megvalósítására és releváns eredmények elérésére.
 - *Hana Válková*: a projekt társvezetője: hosszú távú szakmai és önkéntes tevékenység a fogyatékkal élők sportjában, az adaptált testnevelés és sport európai egyetemi projektjeinek keretében, erőfeszítések egy értelmes projekt létrehozására, majd megvalósítására.
- Korábbi kapcsolatok a delegáció tagjaival: csak hazai szervezőkkel/projektpartnerekkel.
- A menedzsment fő problémái a csapatösszeállítás időszakában: csak a V4-es partnerek biztosításával lehet elérni a program azonos vonzerejét a teljes küldöttség számára, különösen a sportolók/fogyatékkal élő résztvevők számára.

Korábbi kapcsolatok a delegáció tagjaival: csak hazai és részben külföldi projektszervezőkkel/partnerekkel az egyetemekkel való kapcsolat révén, más delegáció résztvevőivel nem.

- A menedzsment fő problémái a csapat összetételének időszakában: partnerek biztosítása az összes V4 országból. Több megkeresett potenciális egyetemi partner elutasította a megkeresést, mivel elsősorban a kutatásalapú és jobban finanszírozott projektek iránt érdeklődtek. Ezért a jelenlegi partnereknek (és egyetemeiknek) köszönet és elismerés jár a gyakorlat támogatásáért. Amikor a résztvevőket szervezi a workshopra, akkor állítsa össze a különböző területekről (hallássérültek, látássérültek, DS, SO) érkező ismerős csoportokat, hozzon létre rövid idő alatt egy összetartó csapatot, és biztosítsa a biztonságérzetet és az együttműködést.
 - A többiek nevét nem említjük, mert a csoport összetételéből adódóan felváltva beszélgettek. Ők szülők, családtagok, és 2 esetben az anya pozícióban edző volt.
 - *A kísérők általános jellemzői*: egy kísérő 3-4 sportolóért volt felelős, éjjel-nappal. Mindannyian hosszú távú tapasztalattal rendelkeztek a fogyatékkal élőkkel való sportolásban. Ennek a tapasztalatnak köszönhetően 30 év feletti, de 50 vagy 60 évesek is voltak. A kísérő diákok (gyakornokok) esetében 20 év körüliek. Testvérvárosokból vagy 50 km-es körzetben lévő kisebb városokból érkeztek, ahol már léteztek bizonyos szociális szolgáltatások vagy speciális iskolák. Velük vagy közvetlenül az alkalmazottaikkal álltak hosszú távú kapcsolatban. Innen toborozták a résztvevő sportolókat. A kísérők szintén szülők, 2 esetben edzők voltak. A kiválasztás (néha inkább toborzás) vagy az intézmény diákjai közül történt a jó munkateljesítmények és a sportra való összpontosítás miatt, vagy a szülők hajlandósága alapján. Ezeknek nem volt korábbi kapcsolatuk

a többiekkel, de a workshop során baráti kapcsolat alakult ki, és érdeklődést mutattak a jövőbeli együttműködés iránt.

- A sportolókhoz *hasonlóan* a következő problémákat tartják a családok és a tanárok tájékoztatásának hiányát, a gyenge érdeklődést, a fogyatékkal élő fiatalok szabadidősportjának lassú megoldásait az önkormányzati politikában, beleértve a helyet és a pénzügyeket, a közlekedési nehézségek, a sportolók és az edzők időhiányát, mivel a sport ezen szintjén a versenyeken résztvevők nem mentesülnek a tanulmányok vagy a munka alól, és mindenekelőtt a hozzáértő edzők vagy edzők hiányát.

Azt is üdvözlőnék, ha 4 sportolóra 2 kísérő jutna.

4. A műhelyek személyes megítélése

A projekt fontos részének tekintjük valamennyi partner személyes megítélését. Önreflexiójuk azért fontos, mert lehetővé teszi számunkra a V4-országok közötti hasonlóságok és különbségek összehasonlítását. A partnereknek lehetőségük volt arra, hogy bármilyen formát válasszanak: egy tényeket tartalmazó beszámolót, egy személyes nyilatkozatot stb. Ezeket a tapasztalatokat és észrevételeket a brnói zárókonferencián megvitatták és rögzítették. A záró észrevételeket a Következtetés tartalmazza (lásd 5.).

4.1. Győri műhely

Szervezési vezető: Dr. Kertész Tamás, Ph.D. (Széchenyi István Egyetem)

Forrás: Projektdokumentumok archívuma

Mivel a projekt a sporteseményeken való munkavégzés módszereire összpontosít, más szóval azokra az elvekre és sportesemény-menedzsment készségekre, amelyeknek hozzá kell járulniuk a bio-pszicho-szociális egészségügyi tartalmakhoz, szeretném összefoglalni, hogy a kétnapos workshop elérte-e ezeket a célokat. A szerzők szerint igen. Foglalják össze maguk az olvasók - lásd a mellékelt rövid fotódokumentációt.

Fókusz: téli sportok

Időpont: február 9-10. 2024

Hely: Magyarország, Győr

Aftermovie: <https://youtu.be/-5lj9-XGtgk>

Műhelypartnerek:

- Béndekpuszta Mosolyvölgy Alapítvány
- Dr. Kovács Pál Könyvtár és közösségi tér.
- FODISZ
- EMBERSÉG DSE
- Gróf Széchenyi István Népfőiskola
- GYAC

- Győr városa
- GYŐRI ETO HC
- Magyar Műhely Alapítvány
- Magyar Paralimpiai Bizottság
- RQ vízi élménypark és gyógyfürdő

Médiapartnerek:

- Kisalföld
- Győr+ média

Résztevők:

- A Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar Sporttudományi Tanszékének meghívására Lengyelországból, Csehországból és Szlovákiából érkeztek fogyatékkal élő fiatalok Győrbe. A V4-es országokból 17 fő csatlakozott a magyar sportolókhoz és edzőikhez, segítőikhez.
- Bárczi Gusztáv EGYMI képviselőjében az EMBERSÉG DSE partnerintézményeinek munkatársai is részt vettek.

Program február 9.

- Az első workshop a projekt hivatalos megnyitójával kezdődött február 9-én 13.00 órakor az Olimpiai Sportparkban, amelyen részt vett Szabó László, a Magyar Paralimpiai Bizottság elnöke és Győr város sportigazgatóságának vezetője. Prof. Dr. Szakály Zsolt köszöntőjét az Idegen Nyelvi Osztály vezetője tolmácsolta.
- Kertész Tamás, a Széchenyi Egyetem adjunktusa, az Emberség DSE elnöke, a workshop főszerzője köszöntötte a vendégeket.
- A köszöntő után rövid bemelegítés következett, ahol a küldöttség minden tagjának és a hozzájuk csatlakozó önkénteseknek fel kellett írniuk, hogy milyen téli sportokat ismernek. A megadott idő végén ezeket felsorolták és feljegyezték egy flipchartra, és a megfelelő téli sportok képeit keresték meg, hogy segítsenek memorizálni és mélyebben megtanulni azokat.
- Egy rövid "agytorna" után a Győri ETO Jégkorong Klub vezetője Power pointos prezentációban mutatta be a város jég sporttörténetét. Ismertette a város lakói, diákjai és fogyatékkal élők múltbeli és jelenlegi lehetőségeit. A jégkorong és a jégtánc mellett a curling is fókuszba került.
- Az eladás után a résztvevők megismerkedtek a curling szabályaival. Ezután minden küldöttségnek lehetősége nyílt arra, hogy egy asztali társasjátékban próbára tegye tudását. (Mellékesen jegyezzük meg, hogy az esemény eredményeként 2024 őszi asztali curling bajnokságra kerül sor).
- Rövid frissítés után átvonultunk az OSP sportcsarnokába, ahol nehezebb szinten, az igazi játékhoz közelítve ismerkedtünk meg a curling szépségével. A floor curling komoly kihívásokat tartogatott. A csarnokban az eredeti játék beltéri változatát próbálhattuk ki oktatók segítségével.
- 17.00 órakor a Megyei Könyvtárba mentünk, ahol megtekintettük a Dr. Gönczöl László olimpiatörténeti hagyatékával kibővített városi olimpiatörténeti kiállítást. Gönczöl úr egyike volt azoknak a pedagógusoknak, akik sokat tettek fogyatékkal élő polgártársaink esélyegyenlőségéért, életkörülményeik és egészségük javításáért. Dr. Gönczöl Lászlóné és Szeles Szabolcs, Győr alpolgármestere is köszöntötte a vendégeket.

- A szállásra való visszatérés után vacsorát szolgáltak fel, majd szakmai megbeszélés következett a vezetők számára.

Program február 10-én

Február 10-én folytatódott az 1. workshop. Reggeli után a NEMAK Jégcsarnokba utaztunk. Egy rövid balesetvédelmi oktatás után a résztvevők kipróbálhatták a jégkorongfelszerelést. A Magyar Parahoki Szövetség jóvoltából gyermekeink és vállalkozó kedvű kísérőik kipróbálhatták, milyen is a parahoki. Lehetőség nyílt a curling kipróbálására is valós körülmények között. Ami új élményt nyújtott. Rendezvényünket a V4 projektfelelős is meglátogatta.

Közel 2 óra jeges tevékenység után következett a beágyazás. Alternatívaként a résztvevőknek lehetőségük volt megnézni az U18-as korcsolyaversenyt.

Média lefedettség

Az eseményről a helyi média a következőképpen számolt be:

- <https://www.facebook.com/gyorplusz/videos/352605150933357/>
- <https://www.kisalfold.hu/helyi-sport/2024/02/parasport-gyor-fogyatekossaggal-elok?fbclid=IwAR3t0U2JgDRbzZOoh57NZSiIQBYK2NH8hKQafsgooyWYT-Y6PiKqvmbPEIlg>
- <https://www.gyorplusz.hu/sport/lenyugozo-jegsportok-kiemelkedo-tehetsegek-ujabb-egyedulallo-esemeny-gyorben/?fbclid=IwAR39QsJlOjFCOfjybVDQuSfvArM84uUcGBT4ulFLhwbT77Ko9CHivcxMJoo>

Műhelymenedzsment

- Korai kölcsönös tájékoztatás a csapatban időben meghirdetett online találkozókön keresztül a logisztikáról (szállítás, érkezések, időpontok, delegációk összetétele, szállás és program).
- A helyszín kiválasztása: A helyszín: Győri Olimpiai Sportpark, amely 2017-ben épült az ifjúsági olimpia céljára. Így a teljes háttér egy központban: parkolás, szállás, étkeztetés, tantermek, tornatermek. Kívül, de tömegközlekedéssel optimális távolságban a Könyvtár és Közösségi Tér Olimpiatörténeti Kiállítás és a Győri Jégportközpont.
- Promóció: rollupok, transzparenszek, VIP személyek biztosítása, mint például a Magyar Paralimpiai Bizottság elnöke, Szabó László; a kar dékánja: Prof. Dr. Szakály Zsolt, Ph.D., Szécheny István Egyetem, Egészség- és Sporttudományi Kar, városi képviselő, sportegyesület.
- Monotematikus tartalom a projekt szabályainak megfelelően, kiegyensúlyozott elmélet és gyakorlat, valamint a tartalom megfelelősége az adott fogyatékossgal élő személyek számára.
- Megfelelő időzítés: nincs leállás, vagy éppen ellenkezőleg, nincs rohanás és stressz. Nyilvánvaló együttműködés a rendezvény (és Tamás személye) között, pl. a terek váltakozása és folyamatossága során, a klub, speciális iskolák, önkéntesek és egyéb támogatók, pénzügyi és környezeti összefüggések bevonása.

- A kulturális mellbimbó bevonása: a sportmúzeum és a közösségi központ meglátogatása, a sportközpontok megismerése, valamint a lakosoknak szóló központok jelenléte, beleértve a szülőknek és a gyermekeknek szóló tevékenységeket, beleértve a fogyatékkal élő résztvevőket is.

4.2. Bydgoszcz műhely

Vezetők szervezése: Bartłomiej Niespodziński (Kazimierz Wielki Egyetem, Bydgoszcz).

Forrás: Projektdokumentumok archívuma

Fókusz: Sport a vakok számára

Időpont: április 26-26. 2024

Hely: Bydgoszcz

Aftermovie: <https://www.youtube.com/watch?v=250apoSjVK8>

Regionális együttműködés

A projektet a bydgoszczi Kazimierz Wielki Egyetem rektori hatóságai hagyták jóvá. Az egyetemen belül a támogatás végrehajtói, Dr. Adam Szulc és Dr. Bartłomiej Niespodziński, a támogatást Prof. Marek Mackóval, a Kazimierz Wielki Egyetem szervezési, együttműködési és fejlesztési rektorhelyettesével együttműködve hajtották végre. A közvetlen felettes Prof. Małgorzata Żychowska, a Testnevelés Biológiai Alapjai Tanszék vezetője volt.

A támogatási feltételezések végrehajtásának előkészítése 2023 novemberében kezdődött. A "MEGBÍZHATÓSÁGI TÁBLA" alapján (lásd az 1. Csatolmányt).

Együttműködés jött létre a következőkkel:

- Fogyatékossgal élők irodája a bydgoszczi Kazimierz Wielki Egyetemen,
- A Kujávia-Pomerániai vajdaság fogyatékkal élőkért felelős meghatalmazottja,
- A Kujávia-Pomerániai vajdaság függőségekkel, HIV-vel és AIDS-szel foglalkozó meghatalmazottja,
- A Kujávia-Pomerániai vajdaság egyenlő bánásmódot felelős meghatalmazottja,
- Bydgoszcz város alpolgármestere,
- Fogyatékkal élő gyermekek és fiatalok iskolái Bydgoszczban,

- Bydgoszcz-i fogyatékkal élők sportklubjainak elnökei: "START" Bydgoszcz, "Łuczniczka" Bydgoszcz, "Braille'a" Bydgoszcz.

A csehországi, szlovákiai és magyarországi workshopok során a fő partner a bydgoszczi 7. számú hallássérült gyermekek és fiatalok iskolája volt. Minden egyes utazáson az iskola különböző csoportjai (gondviselők és fiatalok) vettek részt.

2024. április 26-27-én Dr. Adam Szulc és Dr. Bartłomiej Niespodziński "Sport a vakok számára" címmel szervezett workshopot Bydgoszcz város sportlétesítményeiben: a "Zawisza Bydgoszcz" Sportközpontban, a Kazimierz Wielki Egyetem sportlétesítményeiben és előadótermeiben Bydgoszczban.

A bydgoszczi műhely felett a védnökséget a következők vállalták:

- Külügyminiszter - Radosław Sikorski,
- Kujawsko-Pomorskie vajdája - Michał Szybel,
- Bydgoszcz polgármestere - Rafał Bruski.

A műhelyek a vakok sportját érintették: vaktenisz, kapuslabda, showdown, vaklövészet, valamint sportversenyek a fogyatékkal élő gyermekek és fiatalok számára az összes bydgoszczi iskolából.

A versenyeken mintegy 90 diák vett részt:

- Kujawsko-Pomorskie 1. sz. speciális oktatási és nevelési központ látássérült és vak gyermekek és fiatalok számára, L. Braille-ről elnevezve (<https://www.braille.bydgoszcz.pl/>),
- Kujawsko-Pomorskie 2. számú speciális oktatási és nevelési központ a nagyothalló és siket gyermekek és fiatalok számára (<https://www.oswnr2.bydgoszcz.pl/>),
- 3. számú Speciális Oktatási és Nevelési Központ (<http://www.sosw3.bydgoszcz.pl/>),
- Bydgoszcz-i 7. számú iskolakomplexum, 48. számú általános iskola a nagyothallók osztályaival, 17. általános középiskola a nagyothallók számára Bydgoszcz-ban (<https://zsnr7.net/>),
- 30. számú speciális iskolakomplexum Bydgoszczban (<https://zs30.edu.bydgoszcz.pl/>),
- 31. számú speciális iskolakomplexum Bydgoszczban (<https://zs31.edu.bydgoszcz.pl/>),
- Szakképző Iskola az 1. fokozat nem. 6. Speciális szakiskola Bydgoszczban (<https://bs06.edu.bydgoszcz.pl/>),
- "Visus Supremus" Egyesület Bydgoszczban (<http://www.supremus.bydgoszcz.pl/>).
- A vaktenisz workshop szervezésében részt vett a Lengyel Tenisz Szövetség és a Kujávia-Pomerániai Tenisz Szövetség, valamint a "Widzimy Inaczej" (angolul: We See Differently) Alapítvány - a lengyelországi vaktenisz szervezője.

A bodrogközi műhely keretében találkozót szerveztek a Kujávia-Pomerániai vajdaság képviselőivel, Bydgoszcz polgármesterével, a bodrogközi speciális iskolák igazgatóival és

a fogyatékkal élők sportklubjainak elnökeivel is. A találkozó során a bydgoszczi sport és testmozgás szervezésével kapcsolatos kérdéseket vitatták meg.

Az ülésen részt vett:

- Paweł Bednarski, a Kujáviai-Pomerániai Vajdaság Fogyatékosokkal Élőkért felelős meghatalmazottja (<https://bip.bydgoszcz.uw.gov.pl/22/pelnomocnicy-wojewody.html>),
- Anna Niewiadomska, a Kujávia-Pomerániai vajdaság megbízottja a civil társadalom fejlesztéséért és a nem kormányzati szervezetekkel való együttműködésért,
- Monika Tabisz - a Bydgoszcz Városi Hivatal Sportosztályának vezetője (<https://bip.um.bydgoszcz.pl/arttykul/677/106>),
- Radosław Cichański, Bydgoszcz polgármesterének fogyatékkal élőkért felelős megbízottja (<https://www.bydgoszcz.pl/miasto/osoby-niepelnospawne/pelnomocnik-prezydenta-miasta-bydgoszczy-ds-osob-z-niepelnospawnosciami/>).
- Waldemar Adamczak - a "Start Bydgoszcz" Fogyatékosok Sport- és Rehabilitációs Egyesületének elnöke (<https://startbydgoszcz.pl/>);
- Łukasz Skąpski - a Vakok Sportklubja "Łuczniczka" Bydgoszcz elnöke (<http://www.xn--uczniczka-pub.org.pl/index.php/contact>),
- Kazimierz Fiut - sportújságíró és a Kujávia-Pomerániai 1. számú Gyengénlátó és Vak Gyermekek és Fiatalok Speciális Oktatási és Nevelési Központjának pedagógusa,
- Beata Gałgańska - L. Braille-ról elnevezett 1. számú Kujáviai-Pomerániai Speciális Oktatási és Nevelési Központ látássérült és vak gyermekek és fiatalok számára;
- Maciej Żelski képviselte Ryszard Bieleckit, a hallássérült és siket gyermekek és fiatalok 2. számú Kujawsko-Pomorskie Speciális Oktatási és Nevelési Központjának igazgatóját,
- Alicja Kruzel - 3. számú Speciális Oktatási és Nevelési Központ (Krzysztof Nowaczyk úr helyett),
- Jarosław Szczepaniak - 7. számú iskolakomplexum Bydgoszczban, 48. számú általános iskola hallássérült osztályokkal, 17. számú általános középiskola hallássérültek számára,
- Zygadło Ilona - 30. számú speciális iskolakomplexum,
- Łukasz Dąbrowski - 31. számú speciális iskolakomplexum,
- Justyna Pokorska-Kawa - 6. sz. speciális 1. fokozatú szakképző iskola
- dr. Miroslav Sližik - Matej Bel Egyetem, Besztercebánya, Szlovákia,
- prof. Hana Válková - Masaryk Egyetem, Brno, Csehország
- Dr. Kertész Tamás Győri Egyetem, Magyarország
- Mgr. Vojtech Kocůrek - Emil Open, Brno, Cseh Köztársaság

Az ülést Dr. Adam Szulc és Dr. Bartłomiej Niespodziński vezette.

Este a visegrádi ösztöndíj résztvevői a "Słonecznik" turistahajón hajókiránduláson vettek részt a Brda folyón. A hajóutat a tiszteletbeli védnök - Rafał Bruski, Bydgoszcz polgármestere - finanszírozta (<https://bydgoszczinformuje.pl/rejsy-po-brdzie-wisle-i-kanale-bydgoskim-2024-czym-gdzie-i-w-jakiej-cenie/>); <https://visitbydgoszcz.pl/pl/kontakt>.

4.3. Banská Bystrica műhely

Szervezési vezető: doc. Mgr. PhDr. Miroslav SLIŽIK, Ph.D. (MBU Banska Bystrica Sporttudományi és Egészségügyi Kar).

Forrás: Projektdokumentumok archívuma

Fókusz: Sport az értelmi fogyatékosok számára, különös tekintettel az atlétikára és a harcművészetekre.

Időpont: június 19-21.

Hely: Besztercebánya

Aftermovie: <https://www.youtube.com/shorts/IgcUzUmB2Mc>

Bevezetés

A projekt harmadik workshopját Szlovákiában, Besztercebányán, a Matej Bel Egyetem Testnevelési, Sport és Egészségügyi Karán rendezték meg 2024. június 19-21-én. A Matej Bel Egyetem FTVSZ-jén (www.ftvsz.umb.sk) kívül a workshopot elsősorban a Special Olympics Slovakia (www.specialolympics.sk) szervezetével való szoros együttműködésünknek köszönhetően tudtuk megszervezni, amelyet az országos igazgató, Mgr. Eva Gažová képviselt. További partnerek, akik részt vettek a workshopunk szervezésében, a Lemra Banská Banská Bystrica polgári társulás (www.ozlemra.sk) és a Budokan Zvolen Ifjúsági Harcművészeti Központ (<https://www.facebook.com/budokan.zvolen/>) voltak.

Partnerek

A műhelyünket támogató partnerek a Strabag s.r.o. (Zvolen fiók), a Marius Pedersen a.s. (Zvolen fiók) és a Promo Design s.r.o. Zvolen voltak. A nemzetközi workshop szervezésében a következő személyek vettek részt:

- a Pozsonyi Egyetem Harcművészeti Kara számára: doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D. és Mgr. Michal Hlávek (doktorandusz hallgató),

- a Special Olympics Slovakia számára: Ing. Dominika Nestarcová (elnök), Eva Gažová (országos igazgató), Martina Gogolová (sportigazgató) és Ing. Veronika Sedláčková (nemzetközi kapcsolatokért felelős igazgató),
- az OZ Lemra számára: Nikoleta Kušnírová (igazgató és vezetőedző), Ph.D., Ľubica Sylvestrová (edző) és Bc. Melánia Chovaňáková (edző),
- a Budokan Zvolen Ifjúsági Harcművészeti Központ esetében: doc. Dr. Miroslav Sližik, Ph.D. (a központ elnöke és vezető edzője).

Műhelymenedzsment

A workshop egy részét az értelmi fogyatékkal élő sportolók szlovákiai atlétikai bajnokságának részeként tartották, amelyen több mint 280 sportoló vett részt Szlovákia egész területéről. Az országos bajnokságot és ezzel egy időben a V4 projekt keretében megrendezett nemzetközi workshopot a Besztercebányai Matej Bel Egyetem rektora, doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, Ph.D. és a megnyitón részt vettek az MBU Testnevelési és Sport Karának vezető képviselői is: Dr. Juraj Kremnický (a Testnevelési és Sport Kar dékánhelyettese) és Dr. Miroslava Rošková (a Testnevelési és Sport Kar dékánhelyettese). Külföldi projektpartnereinket a Dixon Banská Bystrica szállodában szállásoltuk el, amely az egyetemi kampusztól sétatávolságra található. A workshop az értelmi fogyatékkal élő sportolók sportágai mellett a pszichomotoros képességek, a birkózás és a harcművészetek, de az úszás és a vízi játékok, mint a különböző fogyatékosági formákkal rendelkező fiatal sportolók integrációjának eszközei is a középpontba kerültek. A fenti tevékenységek mindegyike élvonalbeli szakemberek irányításával zajlott, és a résztvevők visszajelzései nagyon pozitívak voltak (*lásd a 10. számú MELLÉKLETET*).

A workshop eredménye

A műhelymunkánkon szerzett gyakorlati tapasztalatokból azt a tudást merítettük, hogy a befogadás a befogadáson belül is lehetséges. A különböző hátrányos helyzetű, résztvevő sportolók minden tevékenységét megfigyelve egyértelművé vált, hogy a fogyatékoság valóban képes egyesíteni. A fenti előnyök mellett a projektben való részvétel új nemzetközi szintű kapcsolatokat és barátságokat is hozott, amelyekről úgy gondoljuk, hogy a projekt befejezése után is fennmaradnak.

Hana Válková megjegyzése: a cseh és szlovák SO-k között együttműködés alakult ki, és minden szervezet meghívja egymást a versenyekre (szlovák kerékpározás októberben Jihlavában, asztalitenisz novemberben Dvůr Královében, cseh labdarúgás novemberben és decemberben Szlovákiában és Magyarországon).

4.4. Brnói konferencia

Szervező vezetők: *prof. PhDr. Hana Válková CSc., Mgr. Vojtěch Kocůrek* (Emilova vzdělávací, z.ú.

Forrás: Projektdokumentumok archívuma

Fókusz: Projekt útmutató és következtetés

Időpont: 11.-13. október 2024

Hely: Csehország, Brno

Interjúk a partnerekkel:

- **Miroslav Sližik, Szlovákia:**
https://youtu.be/B4VsYDicV1c?si=A1iz9_m4Q3e_4DSD
- **Adam Szulc, Lengyelország:**
<https://youtu.be/busQzKvu9IE?si=c6HmMMgYLFUhfBV>
- **Kertesz Tamás, Magyarország:**
<https://youtu.be/PijHpw726m8?si=xeAVHqjFAhLLDvnT>

Konferencia szervező csapat

- Vojtěch Kocůrek - főszervező, logisztikai vezető
- Hana Válková - konferenciavezető
- Kamila Zouharová - műszaki szolgálat
- Pavel Zbožínek - az Emilova sportovní, z.s. elnöke; az Emil Open Games elnöke, konferencia védnöke.

Konferencia partnerek

- **EPRIN spol. s r.o.** - az Emil Alapítvány és más, az alapítvány keretében alapított nonprofit szervezetek hosszú távú partnere, amelyek a fogyatékkal élők

támogatására és oktatására összpontosítanak a fizikai tevékenységek területén. Az EPRIN biztosította a konferencia helyszíneit és létesítményeit, beleértve a partnerek és a konferencia résztvevőinek parkolását is. Stratégiai elhelyezkedésének köszönhetően a szálloda vagy a tömegközlekedés és a központ közötti könnyű átszállás gyalogos úton volt megvalósítható.

- **Emilova produkční, z.s.** - egy nonprofit szervezet, amely a konferencia audiovizuális kimeneteinek létrehozására összpontosít, és a konferencia alatt frissítőt biztosított. Ez az egyesület a gyártási munkára összpontosít, a fogyatékkal élőket különböző munkalehetőségekbe bevonva, és ezzel támogatva az Emil Alapítvány történeteit.

Szervezet

A konferenciát a projekt vezető szervezete, az Emilova vzdělávací, z.ú. A cél az volt, hogy összehozza a projektpartnereket és a projekt megvalósításában részt vevő tudományos munkatársakat. Részcél volt a projekt gyakorlati részének lezárása is, amely a projektpartnerek személyes találkozóiból és a végső kimenet, a projekt kiadványához szükséges adatok összegyűjtéséből állt. A konferencián számos projektmenedzser kolléga is részt vett, akik például a korábbi workshopok szervezésében is részt vettek. Így egy erős munkacsoport jött létre, amely képes volt hatékonyan értékelni a projekt teljes menetét, miközben lehetőség nyílt további projektek esetleges létrehozásának megvitatására is.

A projektkonferencia elsősorban a projektpartnerek közötti belső együttműködésre irányult, hogy a fogyatékkal élő fiatalok szabadidős tevékenységeinek fontos témáiról szóló egyéni visszajelzésekre és közös megbeszélésekre összpontosító személyes találkozót szervezzenek.

Vendéglátás

A brnói szállás a jó közlekedési elérhetőségen alapult, mind a szálláshelyre történő autóközlekedés, mind a tömegközlekedés elérhetősége szempontjából, amely a szállodától gyalogosan elérhető volt. Egy másik meghatározó tényező a projekt költségvetési oldala volt. Ezen okok miatt a Brno - Královo Pole kerületben található Palacký Hotelt választották, amely alkalmasnak bizonyult valamennyi résztvevő elszállásolására.

Az étkeztetést a résztvevők késő esti érkezése miatt az érkezés napján, kiszállítással rendszerben biztosították. A reggelit a szálláshelyen belül biztosították. A konferencián belüli étkeztetés magában foglalta a korlátlan kávéfogyasztást, az ivórendszert, a közvetlenül a konferencia helyszínére szállított ebédet, valamint a konferencia teljes időtartama alatt édes vagy sós harapnivalókat. Az esti program a városközpontban közös vacsorával zárult.

Multimédia eredmény

A fotó- és videofelvételek biztosítása részeként a konferencia során fotók és videofelvételek készültek. A projektben való részvételükről, a projekt jelentőségéről az

egyetemük számára, valamint a jövőbeli együttműködéssel kapcsolatos elképzeléseikről szóló interjúk készítésére is jutott idő.

Egy ilyen létszámú találkozó megszervezése kisebb kihívást jelentett a szervezők számára, és fontos volt a Visegrádi Alap által biztosított források hatékony felhasználása, amelyeket a költségvetésben erre a projekttevékenységre különítettek el. A szervezőknek az EMPIH V 4 projekt kiegyensúlyozott költségvetése mellett kellett biztosítaniuk a workshopok és a konferencia lebonyolítását.

A kísérőprogram egy esti városnézés volt a belvárosban. Történelmi helyszíneket, a Szabadság teret (ahol a nyári Fogyatékosok Európai Ifjúsági Emil Open játék megnyitóját tartják) és a helyi gasztronómiát látogatták meg.

Konferenciafolyamat

A konferencia középpontjában a fogyatékkal élők sportolási lehetőségei, az ezzel kapcsolatos kihívások és a támogatási lehetőségek álltak. Szó esett a projekt összegzéséről, a partneregyetemek területi területeiről és környezetükről, valamint a sport- és oktatási rendezvények menedzseléséről, többek között egyetemi szinten is.

Minden résztvevő egyetértett abban, hogy a műhelybeszélgetések tapasztalatcserét és megoldásokat kínáltak a résztvevők számára a sporthoz való jobb hozzáférhetőség, illetve új sportélmények megszerzése érdekében. A végső visszajelzések megerősítették, hogy a sport kulcsfontosságú az integráció, az önbizalom és az életminőség szempontjából, a hatékony irányítás és együttműködés pedig elengedhetetlen a fejlődéséhez. Az emberi tőke rendkívül hangsúlyos volt, mint a fejlődés minőségének legfontosabb tényezője.

5. KÖVETKEZTETÉS

5.1. Téma leírása

A testmozgás általában hozzájárul a fizikai és mentális egészséghez, valamint a társadalmi kapcsolatokhoz, ami teljessé teszi az egészség egész kontextusát. Ezt a jól ismert tényt itt nem fejtjük ki. A fogyatékkal élők sportrendezvényeinek irányításának alapja az általános elvek alkalmazása. Nem kell a speciális oktatás szakemberének lenni, de ismerni kell a fogyatékoság típusától függő finom különbségeket.

- Szellemi fogyatékoság: kölcsönösen érthető verbális kommunikáció, egyszerű gondolatsor, türelem, mivel a tanulás és a végrehajtás lassabb. A tanult sztereotípiák hajlamosak rögzülni, és nehéz megváltoztatni őket. Nem kell extra technikai és technológiai kiigazításokkal foglalkozni.
- Látáskárosodás: a kommunikációt hangjelzéssé kell alakítani, mind sportolás közben, mind a mindennapi élet minden tevékenysége során. Gyakran van szükség személyes segítségre. A sporttevékenységek különböznek leginkább a normál sportoktól (a környezet megközelíthetősége, a tájékozódás, a sportok és sportágak, valamint a felszerelés). A sportban a kategorizálás a látásvesztés intenzitásától, a leggyengébb B3-tól a B1-ig (lényegében teljes látásvesztés) terjed. Figyelembe kell venni a személyi asszisztens vagy a kutya jelenlétét. Nem mindig.
- Halláskárosodás: a kommunikációt vizuális jellé kell alakítani nézéssel, gesztikulálással, mozdulatokkal, írással és piktogramokkal. A pontosabb megértés érdekében jelnyelvi tolmácsnak kell jelen lennie (jogi aktusokban kötelező a jelenlét). A sportban a vizuális jelváltozatok használata korlátozott, mivel a versenysportban való részvételhez nem engedélyezett a kompenzáló eszköz használata.
- Fizikai fogyatékoság: Mozgáskorlátozottság (kéz, láb, egész test, belső rendellenességek). Ezért az adott sportágra és az egyénre való tekintettel szükség van magának a sportágnak, a szabályoknak, a segédeszközöknek, a sport- és mindennapi élettereknek a módosítására. Térbeli akadálymentesítés és az összes rendezvénytér megközelíthetősége, alapvető kerekesszékekkel való ismeretek, speciális segédeszközök az adott sportág gyakorlásához.

5.2. Sportolási lehetőségek és lehetséges kombinációk

Az élsportokban (para-, vak- és siketszövetségek) a részvételi és sportversenyszabályok szigorúan meghatározottak. Az élsporteseményeket és bajnokságokat csak az adott szövetségek vagy egyesületek írhatják ki, iskolák vagy hobbiklubok nem. A hobbi sporttevékenységek adott korú, nem regisztrált személyek számára is elérhetőek, ez a céljuk. Ezért találkozhatunk kombinált fogyatékosággal élő egyénnel, heterogén csoportokkal, inkluzív jellegű csoportokkal, vagy kifejezetten az egészségi állapot javítására alakult csoportokkal (lásd. mozgás Alzheimer-kórosoknak, úszás sztómásoknak, tánc vagy foci pszichiátriai betegeknek, turizmus transzplantált szervekkel élőknek stb.) Az első lépésnek a cél komoly elemzésének kell lennie - mi legyen a rendezvény célja: közösségen belüli találkozó, lehetőségek bemutatása motivációval, szórakoztató verseny stb.

Az esemény tervezése lehet:

- Elkülönített - elkülönített csoport, pl. életkor, fogyatékoság típusa, teljesítménykategória szerint,
- Párhuzamos - a fogyatékkal élő sportolók bekapcsolása a rendes sporteseménybe (bemutató a szünetben, verseny előtt vagy után, párhuzamos játszótér stb.),
- Inkluzív - egy heterogén csoportnak szóló fizikai tevékenység/sportesemény általános népszerűséggel és adaptált feltételekkel. A rendezvény formátumát azért célszerű megválasztani, mert közvetve befolyásolja a marketinget és a finanszírozást, illetve a támogatók és pénzeszközök megszerzését.

A formátum lehet:

- Jótékonyági esemény: olyan egyszeri esemény (pl. sportmérkőzés, koncert), amelynek célja egy adott személy gazdasági vagy pszichológiai támogatása válsághelyzetben, szintén egyszeri esemény;
- Jótékonyági: olyan adománygyűjtő esemény, amely gyorsan, korlátozott ideig segít egy krízishelyzetben. Egyének, csoportok vagy egész egyesületek számára egyaránt;
- Humanitárius esemény: hosszabb időn keresztül zajló, hosszabb hatású, gyakran szélesebb rétegeket megszólító esemény. *(Ha egy éhes embert egy napig etetni akarsz - fogj neki egy halat. Ha egy éhes embert egy életen át akarsz etetni, tanítsd meg halászni).*
- Az emlékünnepek olyan események, amelyek egy elhunyt jelentős személy vagy jelentős esemény tiszteletére kerülnek megrendezésre. Alkalmasak arra, hogy a főszervezővel egyeztetve csatlakozzanak a tervezett sport (társadalmi, kulturális) eseményhez.

Bár az elméleti megosztottság a gyakorlatban gyakran keveredik, egyik nézőpont sem jobb vagy rosszabb. A gyakorlatban célszerű tisztában lenni a rendezvény lehetséges kialakításával és formátumával, és szükség esetén jól kombinálni őket a szabadidős testmozgás biztosítása érdekében.

5.3. Hová menjünk - az első lépés

Az első lépés annak elemzése, hogy mi hiányzik a helyszínen, hol van úgynevezett "fehér folt", mit kell biztosítani egy adott népességcsoport tevékenységeihez különböző szempontokból: tájékoztatás, promóció, oktatás vagy technológia szempontjából. Másrészt ez azt jelenti, hogy bizonyos gazdasági vagy személyi feltételek már léteznek, és ezeket javítani vagy stabilizálni kell. A célt ezeknek a feltételeknek megfelelően választják ki, amelyeket a tervezés és a formátum befolyásol *(5.2. következtetés pontja)*. Ebből következnek aztán a sportolói vagy más emberek jellemzői, majd ezt követően a logisztika *(3. pont)*.

5.4. Előkészítési szakasz

A felkészülés irányítása az esemény kontextusától függ: a céljától, a kontextusától és egy vagy több naptól.

- *Vezető és csapata:* referenciák alapján ismert, de leginkább korábbi eseményekből ismert. Megbízhatóan értik a sport- és hendikepes környezetet. Nem az okokat keresik, hogy miért nem lehet megcsinálni, hanem a módját *(Mindenki azt állítja,*

hogy nem lehet megcsinálni, de mindig akad egy egzotikus, aki bebizonyítja, hogy meg lehet csinálni.) Fontos elem a Hitelesség Chartája. (Lásd az 1. MELLÉKLETET).

- A logisztika *támogatói*: szállítás, étkeztetés, szállás, kísérő rendezvények és promóció. Ezeket az ügyeket olyan személyek fogják megkönnyíteni, akiknek a pártján állnak, olyan érdekeltek, akik ezeket a szolgáltatásokat az adott helyszínen biztosítani tudják. A rendezvény vezetője a komolyságáról ismert, akárcsak a szimpatizánsok. A jól kiépített kapcsolatok lehetővé teszik a tevékenységek stabilizálását, de akár javítását vagy bővítését is (*a szlávoknak mindenütt vannak testvéreik*).
- A *VIP-k és nagykövetek* a támogatók körébe tartoznak. Mindegyik pozíciónak megvan a maga jelentősége, de alapvető különbség van köztük: A *VIP-k* az úgynevezett mecénások, akiknek a nevében az eseményt tartják. Ezeket az akadémikusok vagy politikusok közül toborozzák, vagy egy meghatározott helyszín és szponzorok fontos területeinek képviselői. Ők hangsúlyozzák a rendezvény fontosságát az adott terület számára, és biztosítják az esetleges további kapcsolatokat. A gyakorlatban általában a megnyitón, az ünnepségek során, valamint a további együttműködés és kapcsolat biztosítása érdekében vesznek részt. Megfelelő figyelmet kell fordítani rájuk. Különösen azoknak, akik hosszú időn keresztül együttműködnek a rendezvénnyel és a szervezőkkel, nem csak egy adott céllal, pl. a választások előtt. A *nagykövetek* a korábbi vagy jelenlegi sportolók soraiból kerülnek ki, akik bizonyos eredményeket vagy díjakat értek el. Pozíciójuk vonzza mind a sportolókat, mind a szurkolókat és a nézőket. Az esemény során gyakori kapcsolatban állnak a sportolókkal, gyakran az egész esemény alatt. Bátorítanak, tanácsot adnak, autogramosztást és klinikákat vagy workshopokat szerveznek. A kérdés az, hogy a hagyományos sportágak vagy a fogyatékkal élők sportjainak sportolóit célszerűbb-e nagykövetnek választani. Erre nincs egyértelmű válasz, mert ez az esemény körülményeitől és a nagykövetek elérhetőségétől függ. Ellenőrizni kell, hogy a sportmárkájukra nem vonatkoznak-e már más kötelezettségek, például szponzorálás. A kettő kombinációja ideális, mert aláhúzza a mottót: a sport csak egy.
- A *teljes logisztika*, azaz a promóció (bannerek, média, rádió), az önkéntesek biztosítása, az orvosi ellátás és a dokumentáció biztosítása kulcsfontosságú feladat az előkészítési szakaszban. A pénzügyek biztosítása attól függ, hogy egy bizonyos projektnek köszönhetően már van-e pénzügyi alap, és további finanszírozást biztosítanak-e, vagy a rendezvény kizárólag saját forrásokra épül. (*Következtetés 5.5. pont.*) Ez kapcsolódik az egyéb logisztikához is, ahol a szervező figyelembe veszi a *szükséges kiadásokat* (létesítmények bérlése, étkeztetés és szállás stb. - a helyzettől függően) és a *felesleges kiadásokat* (pólók a személyzetnek, ajándéktárgyak a VIP-knek stb. - a helyzettől függően).
- A rendezvény *időpontjának* és időtartamának *megválasztása* elsősorban a célhoz kapcsolódik. Függ továbbá a rendezvény típusától és a helyi adottságoktól (évforduló, emlékműhöz kötődés, önálló rendezvény), valamint a szokásos körülményektől: időjárás, a területek vagy szálláshelyek foglaltsága stb.
- A *környezet/helyszín kiválasztását* a célrendezvény típusa és hossza korlátozza: a megfelelő közlekedési eszközök hozzáférhetősége, beleértve a kerekesszékeket, mankókat, kutyákat stb. is. A sportterületnek megfelelő távolságra kell lennie a szállás- és vendéglátóközponttól, vagy biztosítani kell az összehangolt belső közlekedést (transzferbusz). A kísérő kutyákat is figyelembe kell venni. A szálláshelyek biztosításánál figyelembe kell venni a távolságokat, az

akadálymentesítést, valamint azt, hogy emeletes ágyak nem használhatók. Ezt előzetesen ellenőrizni kell, mert nem minden, ami akadálymentesnek van feltüntetve, az akadálymentes is.

- *A kulcsfontosságú kommunikációs modellnek* egyértelműnek és tiszteletben tartandónak kell lennie. *Hierarchikus modell* meghatározott pozíciókhoz (vezető-partnerek), *csillag* (partner-vezető és csapata a workshophoz), *lineáris dyadikus* (Kocúrek-Váلكová), *körkörös* mindenki mindenkivel (online találkozók és workshopok). A megbeszélte feladatok, időpontok és határidők betartása. Az adatokkal való munka során előnyösebb konkrét dátumokat használni (2024.12.6.), mint köznyelvi dátumokat: tegnap, holnap, jövő héten. A konkrét értesítéseket is a megbeszélte kell bejelenteni, pl. a műhelybeszélgetés jegyzőkönyvei XYXY dátummal várhatók. Az esemény dokumentációja és archívuma végigmege az esemény minden egyes szakaszán. Ezért a dokumentumok rendezéséhez célszerűbb a dátumot yy/mm/dd típusban feltüntetni, majd a tartalom rövidítését (pl. 24 12 06 találkozási jelentés).
- Az előkészítési szakasz *egy szórólap* és a regisztrációra vonatkozó, határidőket tartalmazó utasítások *közzétételével* zárul (lásd a 3. és 6. Csatolmányt). A szórólap vagy a kézikönyv kiadása előtti időpontot a rendezvény vezetője választja meg a feltételeknek megfelelően. Többnapos sportrendezvények esetében a kézikönyvnek alapvető szerkezete van: - a szervező és a rendezvény bemutatkozása, - általános szervezési jellegű információk, - sportszakmai jellegű információk. A gyakorlatban ez általában kétkörös rendszer:
 - előzetes: alapötlet a kétoldalú előkészületek meghatározására, kötelező,
 - pontos utasítások: ezek be nem tartása szankciókat vonhat maga után.
 - A nagyobb, többnapos eseményekhez egyéb kézikönyveket is kiadnak, például az önkéntesek, a nézők, a gyártási és a logisztikai csoportok számára.

5.5. Végrehajtási szakasz - valós esemény

Egy adott esemény megvalósítási szakaszának irányítása ismét a kontextustól függ: a céltól, az egy- vagy többnapos tervezési típustól vagy formátumtól, valamint a sportági fókuszról. Ez az előkészületekből következik; ezért minden, az előző szakaszra leírtak érvényesek.

- *Vezető és csapata*: lehet ugyanaz, de bizonyos tevékenység típusok esetében változhat, mivel az alterületek "vezetőinek" a rendezvény során folyamatosan jelen kell lenniük.
- A rendezvény helyszínére történő szállítás történhet önállóan, a lehetséges szállítás és annak elérhetőségének részletes leírása alapján (a technológia használatával ez ma már általában nem jelent problémát), vagy a rendezvény szervezői által biztosított szállítással egy kijelölt pontról: vasútállomás, repülőtér, az adott helyszín kulcspontra stb. (Lásd a 6. MELLÉKLETET.)
- *A munka megkezdése*: a lehető leghamarabb a kijelölt helyre való megérkezést követően, ahol az alapregisztrációra sor kerül. Többnapos és nagyobb rendezvények esetén minden résztvevő akkreditációs kártyát kap (lásd a 7a., b. MELLÉKLETET). Ezek a kártyák a személyek azonosítása szempontjából fontosak, elsősorban biztonsági okokból: az adott helyiségekbe való belépés és a

meghatározott szolgáltatások igénybevétele. A résztvevőknek maguknál kell tartaniuk a kártyát. Egyrészt általában a résztvevő személyazonosságát és beosztását tartalmazza, másrészt az ellenkező oldalra általában a résztvevő számára fontos azonosító adatokat (kapcsolattartási telefonszámok, szállás helye, étkezés nyilvántartása stb.) nyomtatják. Jelenleg már QR-kóddal és regisztrációs kérelemmel ellátott kártyákat adnak ki, de nem hiba, ha ezek az információk nélkül egyszerűek. A regisztráció magában foglalja az alapvető dokumentumok (pl. szállásszabályzat, *(Lásd a 4.2. MELLÉKLETET, stb.)* benyújtását vagy aláírását.

- *Megnyitó ünnepség:* a szervező maga határozza meg. Ő választja ki a helyszínt és az időpontot, hogy minden szereplő részt vehessen rajta. Lényeges továbbá a bannerek és egyéb reklámtáblák kihelyezése. A moderátor bemutatja a delegációkat, a VIP-eket, a szponzorokat, a nagyköveteket stb. A megnyitó beszédek hosszának azonban meg kell felelnie a sportolók körülményeinek. Az idegen nyelv vagy a jelnyelv tolmácsolása meghosszabbítja a beszédek hosszát. Mindkét esetben a beszédet rövidebb részekben kell elmondani. A kulturális bemondások elhelyezése a környezet kontextusától függ (beltéri, kültéri, időjárás, ülő vagy állóhelyzet stb.). A legfontosabb vagy legjelentősebb pozícióban lévő személy részéről *ki* kell *hirdetni*, hogy az esemény (az ő azonosítása) *megkezdődött*. Ezután lehet közölni a fontos szervezési utasításokat.
- *Étkeztetés:* a biztosított élelmiszerek körének és mennyiségének meghatározása, az ételosztás idejének és helyének meghatározása, beleértve a regisztrált diétás ételeket is. Szép, ha az étlapot közzéteszik. A delegációvezető gondoskodik arról, hogy a sportolók a DG szerint (MP, HD, VisD, kerekesszékes) szükség szerint kapjanak segítséget a büfé rendszerben. Ez lehet tanácsadás a választással kapcsolatban vagy tényleges kiszolgálás, beleértve egy önkéntes által nyújtott támogatást is. Gondoskodnia kell arról is, hogy az ételek ne vesszenek kárba, és hogy az edények eltakarításának és a szemét szétválogatásának rendszerét betartsák.
- *Szállás:* A fogyatékkal élő résztvevők megismertetése (ismét a Dg szerint) az épületben való tájékozódással, a szállásszabályokkal, valamint a lift, a fürdőszoba és a WC használatával. Különösen külföldi rendezvényeken a technológiai rendszerek eltérhetnek az otthoniaktól, ami újdonság lehet résztvevőink számára.
- *Találkozási pont:* egy alkalmas, a résztvevők által gyakran látogatott helyen célszerű elhelyezni írásos információkat, pl. napi programot, étlapot, közlekedési menetrendet, de ún. talált tárgyakat is. Ha van elég önkéntes, biztosítson szolgálatot erre a helyre.
- Már az előkészítési szakaszban *orvosi* szolgáltatást nyújtanak. A fizikai és sporttevékenységgel szemben támasztott követelmények és az esemény időtartama határozza meg az egészségügyi személyzet létszámát és képzettségét. Az orvosi szolgálat helyének láthatónak kell lennie a résztvevők számára, és a szolgálatnak áttekinthetőséggel kell rendelkeznie a rendezvényen történekről, valamint rugalmasnak kell lennie. Kapcsolatban áll a helyi egészségügyi rendszerrel. Már a felsőbb évfolyamok orvosi karainak hallgatói vagy a mentőszolgálat gyakornokai, a Vöröskereszt mentősök, a Máltai Lovagok stb. megfelelnek a terepi orvosi szolgálat ellátásához szükséges alapkövetelményeknek. Jó, ha vannak állandó kapcsolattartók, mert a szolgálatnak ismernie kell a kommunikáció sajátosságait, valamint a rendezvény során gyakran előforduló allergiákat, kisebb sérüléseket, esetleges étkezési hibákat, epilepsziát vagy az érzelmek okozta kisebb rohamokat. A szolgálatnak a kijelölt helyszínen kell kezdenie a felkészülési időszak alatt

(kisebb sérülések a szerkezetek összeszerelése, az anyagok szállítása stb. során), és akkor kell befejeznie, amikor a delegációk szétszélednek, és a felszerelés nagy részét eltakarították. A gyakorlat azt mutatja, hogy ezekben a helyzetekben is előfordulnak sérülések. A szolgálat lefolyásáról jegyzőkönyvet kell felvenni (*hivatalos forma*), még akkor is, ha nem történt beavatkozás (*szabad kifejezés*). A rendezvény szervezője ellenőrzi, hogy az egészségügyi szolgáltatás önkéntes - ingyenes vagy az orvosi gyakorlat keretein belül térítésmentes. Ezután megfelelő/kedves a részvételi igazolás kiállítása. Ha a szolgáltatás kereskedelmi szolgáltatás keretében történik, akkor a szervezőnek a szükséges pénzügyi költségek befizetésével kell számolnia.

- *A biztonság garantálása a következőkhöz kapcsolódik:*
 - a résztvevők oktatása,
 - vonzó, hogy kövesse az összes utasítást, esetleg aláírásokkal,
 - ellenőrzött környezet és épületek, beleértve a tűzvédelmi előírásokat,
 - dohányzóhelyek kijelölése,
 - az alkohol és minden addiktív anyag betiltása,
 - biztonságos sportfelszerelés és személyes felszerelés, beleértve a lábbeliket is,
 - egyértelmű szabályok és részleges utasítások,
 - megfelelő mozgáskészség és terhelés biztosítása (*ne terheljük túl, hanem növeljük a terhelést*),
 - a kellemes légkör biztosításával (humorral minden jobban megy).

- *Ingyenes tevékenységek:* kínálatuk a rendezvény hosszától és ütemtervétől, valamint a pénzügyi lehetőségektől függ. A sportban nem kell mindenkinek egyszerre elfoglaltnak lennie, ezért a kísérő tevékenységek lehetnek nagykövetekkel végzett tevékenységek (autogramosztás, fotózás és photoshop, sporteszköz-bemutatók, kiegészítő játékok, rajzolás stb.) Többnapos rendezvények esetén esti "diszkót" vagy "maguk a sportolók" programokat igényelnek a sportolók. A küldöttségek tagjai maguk is rövid, gyakran zenés, énekes és táncos előadásokat tartanak. Nagyon népszerű a nemzetközi találkozók. Üdvözlendő kísérő tevékenységek a városnézések, hajókirándulások, színház- és múzeumlátogatások, kiállítások (*vö. 4. KÖVETKEZTETÉS pont, 3.1-3.4. MELLÉKLETEK*).

Az érdeklődők számára az eseményhez kapcsolódó témájú workshopok és konferenciák állnak rendelkezésre. Ezek kognitív, szórakoztató és befogadó jellegűek.

- *Finanszírozás:* Ez a terület a szakemberek feladata, ezért itt csak néhány fontos megjegyzés. A költségvetés összeállításakor vegye figyelembe a rendezvény koncepcióját tekintve a felesleges és a szükséges kiadásokat. Az alapvető tételek mindig a szállás, az étkezés, a bérleti díjak, a szállítás, a szolgáltatások, az anyagok és a promóció költségei. Ideális, ha ez a szervezők jutalmába megy, ami nem gyakran fordul elő, vagy az összes költség korlátozott százalékát teszi ki. Az önkéntesek bevonása megtakarítást jelent a szolgáltatási költségeken, de a pólók és az uzsonna is kerül valamibe. A finanszírozás lehetséges forrásai a különböző típusú projektek, a szponzoráció és a résztvevők saját befizetései. Nem mindig a pénzügyekről van szó, de az árcsökkentés, az önkéntes szolgáltatások vagy a

természetbeni adományok is fontosak. Mindezt megfelelő szerződésekben megfogalmazva. A végrehajtás és a számlázás során tartsa be a finanszírozást az egyes tételekben, őrizze meg a dokumentumokat és azok másolatait, és számoljon a valutaátváltás során keletkező veszteségekkel. A legnagyobb csalás az, hogy ugyanazt a költséget két forrásnak jelentik. A megállapodások és projektek keretében tartsa be a határidőket. A szponzoroknak: ne felejtse el meghívni őket az eseményre, ha érdeklődnek, és küldjön köszönőlevelet.

5.6. Önkéntesek

Az önkéntesek tevékenységei összefonódnak az előző pontokkal, ezért külön bekezdést szentelünk nekik. Helyzetüket az európai jogszabályok határozzák meg. Az önkéntes státusz nagyjából meghatározza:

- nincs fizetés;
- ingyenes képzés - táborok és hosszabb rendezvények esetén akár 32 óra 1/3 elmélet és 2/3 gyakorlat kombinációjában, meghatározott rendezvények esetén 12 évesek bevonásának lehetősége, önálló tevékenység felügyelet mellett 16 éves kortól, teljes felelősségvállalás még a 18 év feletti önkéntesek vezetőjének is, speciális lehetőségek idősebb önkéntesek számára;
- szabad azonosító (mellény, karszalag, póló), amely meghatározza a működési területét, akkreditációs kártya. Az önkéntes köteles ezeket viselni szolgálat közben;
- az étkeztetés vagy az elhelyezés meghatározott folyamata. Szállítás a helyszínre általában nem, a rendezvény helyszíne után a helyzettől függően. A sportban végzett önkéntes tevékenység témája 2009-ben a Cseh Köztársaság EU-elnöksége keretében került be a témaprogramba, majd ezt követően a lengyel EU-elnökség keretében a fogyatékkal élők sportjában végzett önkéntes tevékenység. A 2011-es évet az UNESCO az önkéntesek évének nyilvánította;
- **Az önkéntes tartalma és pozíciója** a tevékenység időtartamához (egyszeri, hétvégi, többnapos, egész éves) és az esemény céljához kapcsolódik. Az önkéntes tartalma és beosztása a tevékenység időtartamával és a rendezvény céljával (egyszeri, hétvégi, többnapos tábor, állandó, rendszeres időbeosztásban) és a rendezvény céljával függ össze. A toborzás vagy kiválasztás stílusa és a képzés tartalma ennek felel meg. Pénzügyi okokból az önkéntesek toborzása a rendezvény helyszínén élő polgárokhöz irányul.

Önkéntesek toborzása és kiválasztása.

Bár a részvétel önkéntesnek és lelkesnek feltételezhető, ez a részvétel jelenleg már nem vonzó a diákok számára. Ugyanakkor az önkéntesség propagandája elsősorban őket célozza meg. Az érdektelenség okai: időhiány, anyagi biztonság (tanulmányok, család, munka). Ezért a beszámítható szakmai gyakorlatok, kreditek, gyakorlatok stb. formáit választják. A vállalati szférában az önkéntességet elsősorban a munkaterhelés és az információhiány akadályozza. Ilyenkor a vállalat nem érdekelt az önkéntességben. Az utóbbi időben azonban a vállalatok a szociális területen és a vállalati etika erősítésében keresik a jelentkezési teret. Jó promócióval a vállalati szférában az önkéntesség iránti érdeklődés jelentősen megnő, és megbízható támogatóvá is válik. További motiváló tényezők mindkét területen:

- a lehetőséget, hogy alkalmazhassam a képességeimet,
- a tapasztalatszerzés, a véleménynyilvánítás lehetősége,
- visszajelzést a szaktudásomról, és így a szakmai felhasználásról,
- egy olyan csapattal találkozom, amelyet már ismerek,
- csapatszellem, lelkesedés,
- személyiségem, cégem és kapcsolataim népszerűsítése. Az önkéntes barátoktól vagy a rendezvény bármelyik résztvevőjétől származó személyes információk azonban még mindig a legmegbízhatóbb módja a többi önkéntes toborzásának.

Az önkéntesekkel szemben támasztott követelményeknek a képzés részét kell képezniük, és aláírással kell megerősíteniük (vö. 4. és 5. MELLÉKLET). Ezek a kommunikáció, a környezet ismerete, a műveleti lánc ismerete, az etikai konszenzus, a biztonsági szabályok és az adott pozícióra vonatkozó kompetenciák. Itt kell hangsúlyozni, hogy a kompetenciáknak nem csak sporttal kapcsolatosoknak kell lenniük, hanem általában logisztikai, nyelvi, kísérő tevékenységekkel kapcsolatos kompetenciáknak, az informatika-fotó-videó használatára vonatkozó kompetenciáknak stb. kell lenniük. Ezért az idősebbek is megtalálják itt a helyüket. Az idősebbek és az óvodások aztán már az előkészítő szakaszban is jelentkezhettek az ajándékok és ajándéktárgyak készítésében.

Az önkéntesek viselkedési mintái, amelyeket nem lehet képzéssel biztosítani:

- az elsőként érkező és az utolsóként távozó,
- kijelölt azonosító jeleket visel,
- követi a szabályokat,
- amikor a pozíciójában végzett tevékenység véget ér, összegyűjti egy kijelölt helyen az esetleges további felhasználás céljából,
- méltóságot mutat,
- gondoskodik az emberek és a dolgok biztonságáról,
- megpróbálja megoldani vagy tanácsot adni,
- az etikának megfelelően jár el; ha probléma merül fel, nem dramatizál vagy rágalmoz
- erős idegekkel rendelkezik,
- hangulatot teremt,
- humorérzéke van.

Előnyök: lelkesedés, know-how, promóció, gazdasági haszon.

Kockázatok: a tapasztalatlanság vagy a nem értékelt negatív tulajdonságok vagy viselkedési minták miatti hibák. Megelőzés csak képzéssel és egy etikai kódex aláírásával, elérhetőségekkel.

Az önkéntes tevékenységéről szóló visszaigazolást közvetlenül a helyszínen, vagy e-mailben, illetve más adattovábbítással/közvetítéssel kell átadni. A forma a szervezőtől és az eseménytől függ: részvételi igazolás, köszönőlevél, oklevél. *(Lásd a 8. MELLÉKLETET.)*

1 Hogyan kapcsolódik a projekt a befogadáshoz?

A fogyatékkal élő sportolók közötti kölcsönös találkozások folyamatosan történtek: a projekten belül családtagokkal, önkéntesekkel, játékvezetőkkel, meghívott nézőkkel és véletlenszerű szurkolókkal, más emberekkel a mindennapi környezetben: vonaton,

étteremben, diákmenzán, hajón, múzeumban, az utcán érdekes helyek megtekintése közben, üzletekben ajándéktárgyak vásárlása közben. És ez a lakosság viszont találkozott a sportolóinknak tartott istentiszteletek során, észrevéve jó viselkedésüket. *(Lásd a 10. számú mellékletet.)*

2 Hogyan kapcsolódik a projekt az egészségüghöz?

Egyértelműen: testmozgás, táplálkozás, napi rutin elegendő alvással, pszichológiai jólét, az új tevékenységekben való önbizalom támogatása, kedvező szociális környezet, leckék - hogyan tovább.

Végre!

2 ellenőrző kérdés a vezetők és a nyilvánosság, a rendezvények résztvevői számára.

MIÉRT?

Mert minden színésznek erős idegrendszerrel és humorérzéssel kell rendelkeznie ezeken az eseményeken.

1. Mi a lényeges a fogyatékkal élők sporteseményeinek lebonyolításához?

Emberek, csapat

2. Mikor sikeres egy sportesemény?

Amikor nem történt baleset vagy sérülés, volt elég tiszta WC.

A mellékletek listája

1. Az EMPIH Hitelességi Charta
2. A résztvevők jellemzői - felmérés
3. A partnerek workshopjainak szórólapjai
 - 3.1a A győri workshop szórólapja
 - 3.1b A győri workshop programja
 - 3.2a A bydgoszczi workshop szórólapja
 - 3.2b A Bydgoszcz-i workshop programja
 - 3.3a A Besztercebányai workshop szórólapja
 - 3.3b A Besztercebányai workshop programja
- 3.4. A brnói zárókonferencia szórólapja + programja
4. Jelenléti lista + GDPR nyilatkozat
5. Az önkéntes nyilatkozat mintája
6. Jelentkezési lap - belépés
 - 7a Akkreditációs kártya - előlap
 - 7b Akkreditációs kártya - hátoldal
8. Igazolás a részvételről
9. A bydgoszczi tudományos konferencia programja
10. Személyes vélemény a Besztercebányai műhelyről
11. Töredékek a konferencia zárófelvételéből

1. Az EMPIH Hitelességi Charta

Project no. 22320184

CHARTER OF CREDIBILITY

valid is only with identity card

To whom which may concern, the persons listed below are the competent members (coordinators) of the project "Empowerment of inclusive healthy life style of persons with disability through physical activity" granted by Visegrad Fund NO: 22320184. Period: 01/10/2023 = 31/12/2024. Named persons represent the named institutions. The aim of the project is to develop a methodology focused on health prevention through physical activity in leisure time of young people with various disabilities in the defined locality of the Visegrad country. The project members are in charge of delegation partners from defined locality, collecting and elaborating the data related to problems, e.g.:

- a) problems that exclude children and young people with disabilities from physical activities and sports and opposite - phenomena leading to motivation and adherence;
- b) the principles of sport management – leading to involvement of youngsters with disability in active life in community.

We express our sincere thanks in advance for your willingness to seek information or inquiry, that is: students with disabilities, their families, PE teachers and coaches, and management in schools, sports clubs and local politics.

The data serve as a basis for the elaboration of a common manual, which will be available to all participants.

Project institutions and leading representatives responsible for the project:

- Emílova vzdelávaci, z.ú.– prof. PhDr. Hana Válková, CSc (project leader)
- Matej Bel University, Banská Bystrica Slovakia, Department of Physical Education and Sport – doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, PhD.
- Kazimierz Wielki University, Faculty of Health Sciences and Physical Education – Mgr. Adam Szulc, PhD. And Mgr. Bartłomiej Niespodziński PhD.
- Széchenyi István University of Győr, Faculty of Health and Sport Sciences - Department of Sport Science – Mgr. Tamás Kertész

This charter of credibility is valid for named persons **and their competent collaborators** representing the named institutions.

Mgr. Vojtěch Kocůrek
Project coordinator

2. A résztvevők jellemzői - felmérés

E-mail * Váš e-mail: _____
Sex (pohlaví) ☐ Male (muž) ☐ Female (žena)
Věk (age) Vaše odpověď _____
Origin town size (město původu - velikost) ☐ city more than (více než) 50.000 ☐ 49.000 - 10.000 ☐ 9.000 - 2.000 ☐ Less than 2000 inhabitants (méně než 2000)
Level – content of education - multi answers (Stupeň – obsah vzdělání - více odpovědí) ☐ Basic general (základní všeobecné) ☐ Basic special (základní speciální) ☐ Basic inclusive (základní inkluzivní) ☐ Secondary special (střední speciální) ☐ Secondary inclusive (střední inkluzivní) ☐ Jiné: _____
Social services around your location (sociální služby v okolí) ☐ YES (ano) ☐ NOT (ne)
if Yes, specify (pokud ano, specifikujte) ☐ Special centre (centrum speciální péče) ☐ Sports club (sportovní klub) ☐ Jiné: _____
State of living - multi answers (současný život - více odpovědí) ☐ Family only (pouze v rodině) ☐ Family + daily care / school (v rodině a v dením centru či škole) ☐ Sheltered housing (chráněné bydlení) ☐ Residential stay for a week or a fortnight (Residentní pobyt týdenní nebo čtrnáctidenní) ☐ Year-round residential stay (residentní pobyt celoroční) ☐ Work in sheltered accommodation (práce v chráněném provozu) ☐ Jiné: _____

Type of disability - multianswer (typ postižení - více odpovědí) ☐ Intellectual disability ☐ Intellectual disability - DS ☐ Intellectual disability - CP ☐ Intellectual disability - AUT ☐ Hearing impairment partial ☐ Hearing impairment total ☐ Visual impairment partial ☐ Visual impairment total ☐ Physical disability ☐ Physical disability - CP ☐ Physical disability - AMP ☐ Physical disability - para/quadri ☐ Physical disability - wheelchair ☐ Jiné: _____
Organized in sports club/group for person with disability (Organizován ve sportovním klubu/skupině pro osoby se zdravotním postižením) ☐ Yes ☐ No
If Yes, the content (athletics, swimming etc.) and purpose/level of sport club (recreation, competition, top competition) Pokud ano, náplň (atletika, plavání atd.) a účel/úroveň sportovního klubu (rekreace, soutěž, vrcholová soutěž). Vaše odpověď _____
If Yes, Exercise frequency per week četnost sportovní aktivity ☐ 1x / week (týden) ☐ 2x / week (týden) ☐ 3x / week (týden) ☐ more ☐ Jiné: _____

If Yes, How many years? (jak dlouho?)

Vaše odpověď _____

If Yes, What was impulse to start? (Impuls v začátku?)

Vaše odpověď _____

If Yes, Do you perceive support/ter during your sports participation? (Máš okolo sebe podporu pro sportování?)

Vaše odpověď _____

If Yes, Do you feel benefits – due to your sports participation? (Cítíš nějaký přínos díky tvému sportování?)

Vaše odpověď _____

If Yes, What crucial problems do you perceive in your sport participation (in your territory) (Co cítíš jako největší problém pro tvoje zapojení do sportu?):

- Lack of information (nedostatek informací)
- Lack of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Nedostatek klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- Distance of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Vzdálenost klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- Transport for people with Dis (Doprava pro osoby s postižením)
- Lack of time (study, job) (Nedostatek času (práce, škola, studium))
- Lack of economy support (finance, tools, equipment) (nedostatečná ekonomická podpora (peníze, vybavení, pronájmy))
- Negative attitudes of public (Negativní postoje veřejnosti, z okolí)

If NOT, why you don't participate in regular physical activities (pokud ne, proč se neúčastníš pravidelné sportovní/pohybové činnosti?)

- Lack of information (Nedostatek informací)
- Lack of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Nedostatek klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- NO sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Žádné kluby/centra pro osoby s postižením nebo společných)
- Lack of sport I would like to realize (Nedostatek klubů se sporty, které bych chtěl/a dělat)
- NO sport I would like to realize (Žádný ze sportů, které bych chtěl/a dělat)
- Distance of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Vzdálenost klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- Transport for people with Dis (Doprava pro osoby s postižením)
- Safety environment (Bezpečné prostředí)
- Lack of time (study, job) (Nedostatek času (práce, škola, studium))
- Lack of economy support (finance, tools, equipment) ((nedostatečná ekonomická podpora (peníze, vybavení, pronájmy)))
- Negative attitudes of public (Negativní postoje veřejnosti, z okolí)
- Jiné: _____

Please describe what you think is important for you to be able to participate in sports or physical activities. (Prosím, popiš co si myslíš, že je důležité, aby ses mohl/a účastnit sportu či pohybových aktivit.)

Vaše odpověď _____

If you want to, feedback your participation (pokud chceš, napiš zpětnou vazbu na workshop)

Vaše odpověď _____

3. A partnerek workshopjainak szórólapjai

A műhelymunkákról szóló szórólapok a projektmenedzsment lényeges részét képezték. Az általános projektfeladat meghatározta, hogy csak a projekt és az adott partner logóját, a legfontosabb dátumokat és a program kereteit kell közzétenni. A partnercsapatok szabadon választhattak a tartalom, a szöveg és a grafikai kivitelezés tekintetében. Ezeket maguk dolgozták fel, vagy olyan személyekkel, akik a grafikát vagy a promóciót kezelték. A szórólapot mindig körülbelül 14 nappal a rendezvény előtt tették közzé, és közvetlenül a rendezvény előtt egészítették ki egy részletesebb programmal. A részletesebb programot e-mailben küldték el a partnercsapatok vezetőinek, közzétették a projekt honlapján, vagy kinyomtatták. A vezetők (címek nélkül) készítették el és feleltek a formátumukért ebben a kézikönyvben:

Bydgoszcz - Adam Szulc

Győr - Kertész Tamás

Besztercebánya - Miroslav Sližik

Brno - Vojtěch Kocůrek

3.2a A bydgoszczi workshop szórólapja

Directions to?

Education Center for Physical Culture and Sports (Centrum Edukacji, Kultury Fizycznej i Sportu)
Sportowa 2 Street (but, entrance from Skłodowska-Curie Street)

Faculty of Geographical Sciences (Wydział Nauk Geograficznych)
Kościeleckich Square 8

Kazimierz Wielki University (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego)
Chodkiewicza 30 Street

2nd WORKSHOP

BYDGOSZCZ
26-27.04.2024

Sports of the Blind

Empowerment of inclusive healthy life style of persons with disability through physical activity

3.2b A Bydgoszcz-i workshop programja

2nd Workshop „Sports of the Blind”

Programme:

1. FRIDAY, 26th APRIL

8:30 – 11:00 „Blind Tennis” Workshop
Venue: „Zawisza” Sports Park – Tennis Hall; Gdańska 163 street, Bydgoszcz

Programme:
welcoming the workshop participants, tennis workshops for the Blind

11:30 – 13:30 Disabled Sports Competition
Venue: Education Center for Physical Culture and Sports, Kazimierz Wielki University; Sportowa 2 street, Bydgoszcz

Programme:
Games and sports activities for young people with various types of disabilities from Bydgoszcz, the Czech Republic, Slovakia and Hungary.

13:30 – 15:00 Break and lunch at „Zawisza Hotel”
Gdańska 163 street, Bydgoszcz

15:30 – 17:00 Meeting “What can be improved in the organization of sports and physical activity of people with disabilities in Bydgoszcz and the Kuyavian-Pomeranian Voivodeship?”
Venue: Main Library of Kazimierz Wielki University; Karola Szymanowskiego 3street, Bydgoszcz

Programme:
Discussion about successes and problems of sport for people with disabilities in Bydgoszcz vs. sport and physical activity for people with disabilities in Brno, Győr, Banská Bystrica.

The meeting will be attended by representatives of the Kazimierz Wielki University, Kuyavian-Pomeranian Voivodeship and the representatives of the President of Bydgoszcz, presidents of sports clubs for the disabled and directors of schools for children with disabilities from Bydgoszcz.

A visit to the speedway stadium “Polonia” Bydgoszcz for youth guests from Visegrad Countries (Sportowa 2 street) and visit on Exhibition of Polish Olympic Sport (Szymanowskiego 3 street).

18:20 – 20:00 Cruise on cruise ship – trip around Bydgoszcz

20:00 – Dinner at „Zawisza Hotel” Gdańska 163 street, Bydgoszcz

2. SATURDAY, 27th APRIL

8:30 – 11:00 “Sports of the Blind” Workshop
Venue: Campus of Kazimierz Wielki University, Chodkiewicza 30street

Programme:
Goalball - team game for the Blind
Showdown – table tennis for Blind
Electronic shooting for the Blind

11:30 – Lunch at „Zawisza” Hotel Gdańska 163 street, Bydgoszcz

12:00 End of Workshop “Sports of the Blind”

3.3a A Besztercebányai workshop szórólapja

International Visegrad project - Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity.

• Visegrad Fund

Date: 19. – 21. 06. 2024

3rd WORKSHOP

„Sport is the easiest and the most beautiful way to inclusion“

Place: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University, Banská Bystrica
Accommodation: HOTEL DIXON**** Banská Bystrica

Invitation Bulletin

We are very pleased to invite you to the third workshop of International Visegrad project Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity, which will take place at the Faculty of Sports Science and Health Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia.

Main organizer:

Co-organizers:

Workshop partners:

3rd WORKSHOP

1 **Matej Bel University Athletic Stadium**

2 **Faculty Laboratory and Fitness centre**

Friday 21.06.2024 - Daily schedule:

- 07:00 – 07:45 **Breakfast time** /Hotel Dixon/
- 08:00 – **Departure from the Hotel Dixon by walking to the Faculty main building**
- 08:30 – 09:30 **Martial Arts & Psychomotrics activities*** /Faculty Sport Hall/
- 09:30 – 09:45 **Coffee break**
- 09:45 – 11:00 **Water funny Games & Activities*** /Faculty Swimming pool/
- 11:30 – 12:00 **Transfer by walking to the Hotel Dixon**
- 12:00 – **Rooms Check out**
- 12:15 – 12:45 **Lunch time** /Hotel Dixon/
- 13:00 – **End of the workshop – Farewell time**

*Please remember to bring sports and pool clothes with you

• Visegrad Fund

Program Schedule

Wednesday 19.06.2024 - Arrival Schedule
(...accommodation Check in and dinner – Hotel Dixon)

- 15:25 – **arrival CZECH Team** /at the Train station -> transfer to the Hotel Dixon/
- 18:00 – 19:00 – **arrival HUNGARIAN Team** /by Bus at the Hotel Dixon/
- 19:00 – **Dinner for Hungarian and Czech team** /Hotel Dixon/
- 01:30 a.m. (20.06.) – **arrival POLISH team** /by Car at the Hotel Dixon/

Thursday 20.06.2024 - Daily schedule:

- 07:00 – 07:45 **Breakfast time** /Hotel Dixon/
- 08:00 – **Departure from the Hotel Dixon by walking to the Stadium**
- 08:30 – 08:45 **Opening Ceremony of Slovak national championship of Special Olympics in Athletics 2024** /UMB Athletic Stadium/
- 09:00 – 12:00 **Morning competition programme** /UMB Athletic Stadium/
- 12:00 – 13:00 **Lunch time** /University dining hall/
- 13:00 – 15:30 **Afternoon competition programme** /UMB Athletic Stadium/
- 15:30 – 16:00 **Medal awards ceremony** /UMB Athletic Stadium/
- 16:00 – 16:30 **Coffee break** /Faculty laboratory and fitness centre/
- 16:30 – 17:00 **Workshop opening ceremony** /Faculty laboratory and fitness centre/
- 17:00 – 17:30 **Presentation of SO Slovakia** /Faculty laboratory and fitness centre/
- 17:30 – 18:00 **Body composition testing & Agility fun** /Faculty laboratory and fitness centre/
- 18:15 – 18:30 **Transfer by walking to the Hotel Dixon**
- 19:00 – **Dinner time** /Hotel Dixon/
- 20:00 – 21:00 **Evening Funny Games „Everyone is different Everyone is equal“** /Hotel Dixon/

• Visegrad Fund

3rd WORKSHOP

2 **Faculty of Sports Science and Health Sport Hall**

3 **Faculty of Sports Science and Health Swimming pool**

HOTEL DIXON****
DIXON Resort****
Švermova 32,
874 04 Banská Bystrica
Slovensko

We are looking forward to new experiences and to welcome you soon in Slovakia.

• Visegrad Fund

3.3b A Besztercebányai workshop programja

Matej Bel University in Banská Bystrica
FACULTY OF SPORTS SCIENCE AND HEALTH
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovakia www.ftvsz.umb.sk

International Visegrad project - Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity

3rd WORKSHOP „Sport is the easiest and the most beautiful way to inclusion“

1st Invitation Bulletin

We are very pleased to invite you to the third workshop of International Visegrad project Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity, which will take place at the Faculty of Sports Science and Health Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia.

Date: 19. – 21. 06. 2024

Place: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University, Banská Bystrica
<https://www.ftvsz.umb.sk/kontakt/adresa-a-fakturacne-udaje.html>

Accommodation:
<https://www.umb.sk/student/sprava-ucelovych-zariadeni-umb/studentske-domovy/sd3-tajovskeho-51/>

General program:

Wednesday 19.06.2024 (17:00 – 19:00) - arrival, accommodation and dinner for participants

Thursday 20.06.2024 - daily schedule:

- 07:00 – 08:00 Breakfast time
- 08:30 – 08:45 Opening Ceremony of Slovak national championship of Special Olympics in Athletics 2024
- 09:00 – 12:00 Morning competition programme
- 12:00 – 13:00 Lunch time
- 13:00 – 15:00 Afternoon morning competition programme
- 15:00 – 16:00 Medal awards ceremony
- 16:30 – 17:30 Workshop opening ceremony
- 18:00 – 19:00 Dinner time
- 19:30 – 20:30 Evening programme

telefón: 048/446 7530

e-mail: jaroslav.kompan@umb.sk

www.ftvsz.umb.sk

Matej Bel University in Banská Bystrica
FACULTY OF SPORTS SCIENCE AND HEALTH
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovakia www.ftvsz.umb.sk

Friday 21.06.2024 - daily schedule:

- 07:00 – 08:00 Breakfast time
- 09:00 – 11:00 Workshop activities programme
- 12:00 – 13:00 Lunch time
- 13:00 – End of the workshop

Contact person: Miroslav Sližik

web site: <https://www.ftvsz.umb.sk/mslizik/>

e-mail: miroslav.slizik@umb.sk

phone & whatsapp: +421 903 614 429

After we receive your Team lists we will send you a more detailed program. We are looking forward to new experiences together and to meeting you soon in Banská Bystrica, Slovakia.

Banská Bystrica 29.5.2024

Best regards from Slovakia

doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D.
FTVSZ Matej Bel University
Banská Bystrica

telefón: 048/446 7530

e-mail: jaroslav.kompan@umb.sk

www.ftvsz.umb.sk

3.4. A brnői zárókonferencia szórólapja + programja

Project Conference

EMPOWERMENT OF INCLUSIVE HEALTHY LIFESTYLE OF PERSONS WITH DISABILITIES THROUGH PHYSICAL ACTIVITY

Organizer:
 emilova
vzdělávací, z.ú.

Date:
11. - 13. October 2024

Location:
Brno, Czech Republic

Co-financed:
• Visegrad Fund

Project partners:
 UNIwersYTET
KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY
 SZÉCHENYI
EGYETEM
UNIVERSITY OF CHOP

Program of stay

Friday 11.10
until 19:00 Arrivals
20:00 Dinner in place of stay

Saturday 12.10
until 8:30 Breakfast
9:00 - 12:00 Morning program in EPRIN conference room
12:00 - 13:30 Lunch
13:30 - 14:00 Project interviews
14:00 - 15:30 Afternoon program in EPRIN conference room
15:30 - 16:00 Coffee break
16:00 - 17:00 Conclusion of project EPRIN conference room
18:00 - 20:30 Tour de Brno old town
20:30 Dinner in the city and free program

Sunday 13.10
Morning Breakfast and departures

Friday dinner & Saturday lunch Look at menu www.carusofood.cz/en/

Conference

Project introduction, report, overview

- List of partners
- Project annotation
- What, why and how

Introduction to the partners environment

- Difficulty of the situation and level of support
- Demand and availability of sports activities for people with disabilities
- Management of sports / educational events (including university levels)
- Your personal experience with physical activities or disabled sports

Workshops summary

- Decision-making process
- Background of management
- Feedback

Overall conclusion

Accommodation

Hotel Palacký

- Kolejní 2905/2, 612 00 Brno
- www.hotel-palacky.cz
- free wifi
- breakfast 7:00 - 9:30
- check-in after 14:00, check-out until 10:00

Rooms

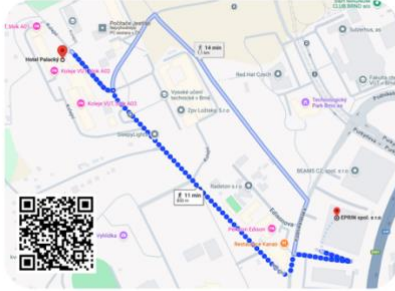
Breakfast - Caffé bar Piccolo

From hotel to nearest tram (no.12)

From hotel to EPRIN (conference)

Directions

Brno city

4. Jelenléti lista + GDPR nyilatkozat

By signing the attendance list you agree to the use of photographs taken during this event for unlimited media promotion of the project number 22320184.

ATTENDANCE LIST

Project number	22320184
Project name	Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity.
Project activity	Project conference
Term	11.-13. October 2024
Place	Brno, Czech Republic

GDPR declaration

By signing this declaration, I consent that video(s) and/or photo(s) are taken of me during the event/meeting and used in project 22320184 communication activities. I consent that my name and contact details are published in the list of participants of the event/meeting and

	Full Name	Organization	Signature
1.	Hana Válková	Emilova vzdělávací, z.ú.	
2.	Vojtěch Kocůrek	Emilova vzdělávací, z.ú.	
3.	Zuzana Buroňová	Emilova vzdělávací, z.ú.	
4.	Pavel Zbožínek	Emilova vzdělávací, z.ú.	
5.	Kamila Zouharová	Emilova vzdělávací, z.ú.	
6.	Adam Szulc	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	
7.	Bartłomiej Niespodziński	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	
8.	Miroslav Sližik	Matej Bel University – Faculty of Sports Science and Health	
9.	Nikoleta Kušnírová	Matej Bel University – Faculty of Sports Science and Health	

5. Az önkéntes nyilatkozat mintája

Az esemény LOGO-ja

ÖNKÉNTES NYILATKOZAT

AZ ESEMÉNY HELYE

AZ ESEMÉNY IDŐPONTJA

AZ ÖNKÉNTES TELJES NEVE:

Kijelentem, hogy önkéntesen regisztráltam az eseményre, és követem az alábbi utasításokat:

1. EU önkéntes státusz: azaz nincs anyagi ellenszolgáltatás, az ebédet fizetik, 1 önkéntes póló és résztvevői oklevél, ingyenes belépés minden sportágba, valamint az **EVENT** részeként szervezett további eseményekre.
2. **Az ESEMÉNY** önkéntes státuszához a következőkre van szükség, amelyeket be fogok tartani:
 - a. Az adott típusú fogyatékossgal élő sportolók személyes adataira, személyes előzményeire, diagnózisaira vagy sajátos viselkedésére vonatkozó titoktartás fenntartása.
 - b. Az alkoholtartalmú italok, függőséget okozó szerek fogyasztásának és a dohányzásnak a tilalmának betartása **a VENDÉGLÁTÓ** helyiségeiben, kivéve az erre a célra kijelölt területeket.
 - c. Az **ESEMÉNY** helyszínénél szolgáló létesítmények belső szabályzatában megfogalmazott biztonsági előírások betartása.
 - d. Kizárja a faji, etnikai, vallási vagy nemzeti ellenérzessel teli beszélgetések és viselkedések kezdeményezését vagy kialakulását.
 - e. Személyi biztosítás biztosítása sérülés, vagyonvesztés vagy kár okozása ellen.
3. **Az EVENT** koncepcióról a mellékelt kézikönyvből és **az EVENT** weboldal tanulmányozásából tájékozódtam
4. Tájékoztattak **az ESEMÉNY** koncepciójáról konkrét adatok és hely tekintetében, konkrétan:
 - a. A szellemi, látási, hallási és fizikai fogyatékossgal élő sportolókkal való kommunikáció módszere, hangsúlyozva emberi méltóságukat és a sportolói státusz tiszteletben tartását.
 - b. A szállás, az étkeztetés, valamint a program egyes tevékenységeihez, pl. a napi működéshez, a sporthoz és a kiegészítő tevékenységhez szükséges terek elrendezése.
 - c. Az adott sportpálya vagy sportág fontos pontjainak elhelyezkedése, mint például a hívóhely, az információs táblák helye, az egészségügyi szolgálat, a higiéniai pont (fertőtlenítés), az ivóvíz- és ebédosztó pontok, az ebédosztás ideje, a szállítási pontok és a parkoló.

- d. Az aktuális higiéniai előírások ismerete, amelyeket önkéntes munkaköröm keretében tiszteletben tartok és betartásukat ellenőrzöm.
 - e. Az egészségügyi szolgálat helyének ismerete a beosztásomhoz rendelt helyiségekben.
 - f. A fontos telefonszámok ismerete:
 - i. 112 általános segélyhívó szolgálat
 - ii. 158 rendőrség
 - iii. 155 mentőautó
 - iv. 150 tűzoltó
5. Tájékoztattak a rám bízott munkakörrel kapcsolatos feladataimról, és azokat teljesíteni fogom:
- a. A szolgálatom meghatározott időtartamát a sportigazgató, a szekcióigazgató vagy az önkéntes menedzser határozza meg.
 - b. Tiszteletben tartom a sportigazgató vagy a szekció utasításait, amelyhez beosztottak.
 - c. Abban az esetben, ha a tevékenységem megszűnik, a sportvezetőnél vagy a szekciónál jelentkezem további beosztásért.
 - d. Eleget teszek annak a kötelezettségemnek, hogy az akkreditációs kártyámat a rendezvényen végzett tevékenység során folyamatosan viselem (és szemmel tartom).
 - e. Eleget teszek annak a kötelezettségemnek, hogy a rendezvényen végzett tevékenység során mindig viseljem az EVENT önkéntes pólót vagy más azonosító jelzést.
 - f. Megfelelek annak, hogy a saját holmimat az önkéntesek számára kijelölt helyen tároljam, mivel a szervező nem vállal felelősséget a máshol hagyott dolgokért.
6. Tájékozott vagyok (és tiszteletben tartom) a GDPR-rendeletet a személyiségemnek és a fogyatékkal élő résztvevőknek megfelelően.
7. Tudomásul veszem a következőket: az önkéntes segít, tanácsot ad, bátorít, kellemes légkört teremt és jó híret kelti az ESEMÉNYnek, Brno városának, az Emil szervezeteknek vagy partnerintézményeknek.

Az önkéntes nem látja el a résztvevő delegációk vezetőinek vagy edzőinek munkáját.

ELŐRE IS KÖSZÖNÖM

A képzést/oktatást a következő személyek tartották:

Név

Dátum

7a Akkreditációs kártya - előlap

7b Akkreditációs kártya - hátoldal

8. Igazolás a részvételről

emilova vzdelavaci z.u.

CERTIFICATE

awarded to

JMÉNO PŘÍJMENÍ

for successful participation in the
PROJECT CONFERENCE

organized by Emilova vzdělávací, z.ú. within the project no. 22320184
„Empowerment of inclusive healthy life style of persons with disability
through physical activity“ in Brno, Czech Republic.

Conference was held: 11th – 13th October, 2024

Project is co-funded by

- Visegrad Fund

Project partners:

SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY

Prof. PhDr. Hana Váilková, CSc.
Chairwoman
of the Emilova vzdělávací, z.ú.

Mgr. Vojtěch Kocůrek
Vice-chairman
of the Emilova vzdělávací, z.ú.

Bc. Zuzana Buroňová
Member of the Board
of the Emilova vzdělávací, z.ú.

International Visegrad project - Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity.

• Visegrad Fund

Special Olympics Slovakia

„Sport is the easiest and the most beautiful way to inclusion“

Date: 19. – 21. 06. 2024

3rd WORKSHOP

CERTIFICATE

OF PARTICIPATION

Ass. prof. Msc. Dr. Miroslav Šlišk, Ph.D.
1538 Matyáš Pal University Basinská Street

UMB
UNIVERSITA MATEJA BELA
V BRATISLAVI

UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY

SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

emilova
VZDELAVACI

DOBROVOĽNÍK

Špeciálnych olympiád Slovensko

Special Olympics Slovakia

VOLUNTEER

Svet vnímame inak,
ale túžbu víťaziť
máme rovnakú.

We see the world differently,
but we have
the same desire to win.

ĎAKUJEME

DEKLARÁCIA INKLÚZIE

SPREAD THE WORD INCLUSION

POTVRDENIE/ CONFIRMATION

pracoval/a ako dobrovoľník pre Špeciálne olympiády Slovensko
participated as a volunteer for Special Olympics Slovakia

Podporované:
Supported by:

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Dominika Nestarcová
prezidentka
President
Special Olympics Slovakia

Eva Gažová
národná riaditeľka
National Director
Special Olympics Slovakia

9. A bodrogközi tudományos konferencia programja

Adam Szulc jelentéséről

Konferencia - téma: Bydgoszczban és a Kujáviai-Pomerániai vajdaságban a fogyatékkal élők sport- és testmozgásának szervezésében mit lehet javítani?

Hivatalos levelek Bydgoszcz polgármesterének, a Kujávia-Pomerániai Vajdaság külügyminiszterének, a Kazimierz Wielki Egyetem (Bydgoszcz) prorektorának, p. Marek Macko Wojwoda Kujawsko-Pomorski régiójának **tiszteletbeli védnökségéről** p. Michal Szytblo

Helyszín: Karola Szymanowskiego 3 utca, Bydgoszcz, Kazimierz Wielki Egyetem főkönyvtára

Nyelv: prezentációhoz, személyes tolmács.

Résztevők: A találkozón részt vettek a Kazimierz Wielki Egyetem, a Kujávia-Pomerániai Vajdaság és Bydgoszcz város elnökének képviselői, a fogyatékosok sportklubjainak képviselői és a fogyatékos gyermekek iskoláinak igazgatói a Bydgoszcz régióból, valamint a V4 EMPIH projekt résztvevői Bydgoszczból, Győrből, Banská Bystricából és Brünnből.

Tartalom: Beszélgetés a fogyatékkal élők sportjának sikeréről és problémáiról Bydgoszczban vs. a fogyatékkal élők sportja és testmozgása Brünnbén, Győrben és Besztercebányán.

- A csehországi, szlovákiai és magyarországi partnerek bemutatták a gyermekek és fiatalok sportolásával és testmozgásával kapcsolatos helyzetet városaikban és a magyarországi, csehországi és egyetemeken.
- Adam Szulc bemutatta a Kazimierz Wielki Egyetem által a fogyatékkal élő hallgatók támogatása érdekében végzett tevékenységeket és a Lengyel Siketek Sportegyesületével való együttműködést.
- Paweł Bednarski beszámolt a fogyatékkal élő gyermekek és fiatalok számáról a Kujávia-Pomerániai vajdaságban, a vajdaságban előforduló fogyatékoságok típusairól, valamint a fogyatékkal élő gyermekek oktatásának és fizikai aktivitásának javítását célzó tevékenységekről.
- A fogyatékkal élő gyermekek számára fenntartott iskolák igazgatói megvitatták az iskoláikban végzett sport- és testmozgási tevékenységeket.
- A gyakorlatban dolgozó tanárok és pedagógusok bemutatták hozzájárásaikat és helyzetüket a helyszíneken és településeken.

Megbeszélés és következtetés: találkozó a bodrogközi speciális iskolákba járó fogyatékkal élő gyermekek és fiatalok sportban és testmozgásban való részvételéről. A testmozgás és a sport megvalósításában fontos a civil társadalom fejlesztése és a civil szervezetekkel való együttműködés, valamint a függőségek elleni küzdelem is. A közlemény a gyakorlatból származó személyes tapasztalatokon alapult. Gyümölcsöző és termékeny beszélgetés.

Végül, talán a következő találkozókön, választ kell kapni arra, hogyan kell a fogyatékkal élők bydgoszczi sportját irányítani, hogy a fogyatékkal élők iskoláinak végzősei közül minél többen folyamatosan részt vegyenek a sportban és a testmozgásban, és hogyan lehet a bydgoszczi iskolák, a város, a sportklubok és a Kazimierz Wielki Egyetem

infrastruktúráját felhasználni a a *fogyatékkal élők mozgásszegény életmódjának* ellensúlyozására. *Hogyan lehet erre a célra forrásokat szerezni?*

Az előadók megnevezték a régió, a V4-es országok legfontosabb problémáit: a családok és a klubok információhiánya - az indulás lehetőségének és feltételeinek felismerése, az illetékes hatóságok nagyobb érdeklődése a reprezentatív sportok iránt, mint a szabadidősportok iránt, míg az egyének körében nagyobb az érdeklődés a szabadidősportok iránt a családban vagy a baráti körben, a testmozgás és a sport támogatása a szülőkön, tanárokon és a speciális iskolai nevelőkön múlik, a többségi klubokhoz való csatlakozás tűnik egy lehetséges útnak.

A konferencia előnye: az első ilyen típusú közös konferencia a régióban. Érdeklődés a folytatás iránt az elkövetkező években.

10. Személyes vélemény a Besztercebányai műhelyrő

Szerző: Hana Kratochvílová, SO CZ klubedző, a fogyatékkal élő fiú édesanyja

2024.6.19., szerda

A küldöttség a prágai SO klubból, egy Mladá Boleslav-i családi házaspárból és a projekt olmützi kezeséből (Hana Válková) állt. A csoport, amely még soha nem találkozott egymással, már régen megállapodott egy Olomouc és Vrútky révén megvalósuló közös kapcsolatról. Vrútkyban volt egy közös találkozó, és a csoport egységesen, de szabad döntéshozatallal haladt tovább. Kellemes meglepetés BB-ben az állomáson - garantált indulás Miro által közvetlenül a szállodába. Itt találkozó a magyarországi delegációval, lehetőség a BB-i téren sétálni. Este - a projekt résztvevőinek alapozó találkozója.

Csütörtök, 20.6.

Egy kiváló svédasztalos reggeli után együtt sétálunk az UMB Sportkarának stadionjához, a szlovákiai SO összes tagunk részvételével. Megfigyelések: Másképp csinálják, csak kor szerint, rögtön a döntő. Delegációnk jó éremhelyzete: 50m, 200, 400, lövészet, 4x100-as váltó. Jól szervezettek voltak a játékok, egy önkéntes "kéznél" volt számunkra, mint egy külföldi delegáció.

A magyarok nem versenyeztek, hanem önkéntesként vettek részt (homokot gereblyéztek, vizet hordtak, eredményhirdetés stb.) - ők önkéntes igazolást kaptak. A lengyelek a hosszas érkezés után elfáradtak - feladták, csak a saját EMPIH-jükön vettek részt. Ebéd a kari menzán - gyalogosan megközelíthető, még ha felfelé és lépcsőn is, mint egy torony. Apró változtatások a versenyprogramban, pl. az ebéd utáni hosszú futások idejét illetően, ami 400m-es atlétáknak visszafelé sült el/nem kifizetődő. De nem volt gond, az egészségügy működött.

A versenyek után: egy különleges rész az EMPIH-val - mindez az UMB újonnan létrehozott Sportkarának épületében. Megnyitó VIP-kkel, gazdag frissítőkkel és Dr. Gažova előadásával a SO beillesztéséről a sporttámogatási rendszerbe a szlovák Oktatási és Kulturális Minisztériumon belül. Speciális iskolarendszeren keresztül járnak - de a beilleszkedés részeként várják a törlést. Ez történt a Cseh Köztársaságban is.

Péntek 21.6.

Pénteken a tornateremben a küzdősportok edzésének bemutatója, Ezután úszás és indulás haza a szállodába.

A második nap voltunk az edzőteremben, próbáltuk az alapokat a képzés a harcművészetek, kölcsönös masszázsrészeként a játék "nagy pizza" a sportolók, majd az alapokat az úszás és megy a szállodába. Ebéd után indulás haza.

Egy JÓKÁVAL a visszaútról: a Vrútky állomáson egy fiatal úr - karatés, boksoló sportoló - fogadott minket. Amikor meglátta a SO pólóinkat - kérdezősködni kezdett. A sportolók mutogatták teljesítményüket és érmeiket. Izgatott volt, és csak odaadta nekik a maradék eurót (35), hogy mehessenek ünnepelni a sikereiket. Megtudtuk, hogy Olmützből származik. Megígérte, hogy eljön a családjával megnézni az ATL Czech Open-t.

Megjegyzés: Szeretné valaki megkérdőjelezni a szabadidős tevékenységekbe való bevonást?

11. Töredékek a konferencia zárófelvételéből

Töredékek a brünni zárókonferencia során folytatott megbeszélés hangfelvételéből

Miért töredékek? Az ötlet az volt, hogy a brünni zárókonferencia vitájáról hangfelvételt készítsünk, hogy a résztvevők spontán gondolatait a tudományos írásbeli beszéd kötelezettsége nélkül is értelmezni lehessen. A vita tematikus egységeit fogalmazzuk meg. A felvétel mobiltelefonnal készült; a résztvevők szabadon ültek az asztal körül, és valóban vitatkoztak (egymás beszédébe is beleugrottak). A beszélgetés toleráns volt a nyelveken (a hivatalos angol mellett cseh, lengyel és szlovák nyelvű részletek is hozzájárultak a megértéshez).

A felvételtől írásos átirat készült, és mostanra kiderült, hogy a dekódolás mennyire nehéz, szinte megoldhatatlan, így nem lehetett összefüggő narratívákat létrehozni, ezért a töredékek. A töredékeket átadtuk a résztvevőknek, hogy fejezzék ki egyetértésüket a megfogalmazással, azaz egyetértettek.

Ugyanakkor itt fogalmazunk meg ajánlásokat az irányítás számára.

1. Megfelelő technológiát kell használni a felvételek rögzítéséhez; a mobiltelefonról történő felvétel nem elegendő.
2. A beszélgetőpartnereknek optimális és egyenlő távolságra kell ülniük a felvevőkészüléktől.
3. A beszélő bemondja a nevét (azonosítás), és van helye a folyamatos beszédnek; ne ugorjon bele a beszédbe. Vita - ismét a név bejelentése és hely a folyamatos beszédre, beleértve pl. a nyelvváltást is.
4. Hangátírás, ismét professzionális technológiával, most már AI szolgáltatással.

Így kell partnerré válni

Ádám: Közel 10 éve érdekel a sportág, és te (Hana) meghívtál, hogy osszunk meg több információt róla, így beleegyeztem, hogy részt veszek a projektben. Alkalmat adott arra, hogy együttműködjek a különböző fogyatékossgal élő iskoláinkkal, az egyetemmel és a regionális hatóságokkal. Bydgoszczban találkozót szerveztünk a terület számos hatóságával.

Nikoleta Miro's kolléga - róla: Ádám először többnyire a siket emberek sportlétesítményeivel való együttműködésben vett részt, nem pedig a speciális igényűek számára. Ezért gondolt arra, hogy rendben van, hogy a projektbe a speciális iskolák diákjait is be kell vonni. Így kibővíti és eléri, kiterjeszti a kapcsolatot nemcsak a sportolókkal, mint a speciális olimpikekkel, hanem más fogyatékossgal élő gyerekekkel, diákokkal és tinédzserekkel is. Ez egy jó alkalom volt, és mondjuk úgy, hogy hatás, a fő ok számunkra. Ez nagyszerű, köszönjük.

Tamás: Azt hiszem, különleges helyzetben voltam, mert én képviseltem az egyetemet, a várost és a fogyatékkal élők sportját a régióban. Korábban az egyetemen voltam, Győr városának dolgoztam, és a mentorom - Dr. Gönczöl László professzor volt. Sajnos ő a Covid 19 alatt elhunyt. A győri workshopon tisztelegtünk emléke előtt. Munkáját és szellemiségét megőriztem és folytattam, folytattam a mindennapi gyakorlatomat. Fogyatékos gyerekekkel dolgoztam különböző iskolákban. Most az Iskolakoordinátorok egyik vezetője vagyok, és a meghívás könnyebb és gyorsabb volt más csapatokhoz képest.

Véleményem szerint a projekt hasznos volt és jól sikerült. Különleges kollégákkal találkoztam, sokat tanultam tőlük, és mélyebben megértettem az egyes fogyatékosági típusok "legjobb gyakorlatát".

Én vállaltam a dátumváltást Miro helyett, mert ő az egyetemi átszervezéssel volt elfoglalva. Az eredeti téma a téli sportok volt, és Magyarországon nincs elég hó és téli sportok. Az egyetemi jégkorongklubbal együttműködünk az egyetemi kurzuson belül és egyébként is. Együtt népszerűsítjük az egyetemi curlinget, és volt egy ötletem, hogy fogadjunk el egy curlingprogramot a fogyatékkal élők számára: célzottan az asztalra, a padlóra és a jégre. Plusz a para-hoki, ami nagy kihívás számomra.

Úgy gondolom, hogy a biztonság az egyik legfontosabb tényező a gyermekeink számára, ezért a program helyszíneinek és elemeinek kialakításakor erre is figyeltem, és Győr infrastruktúrája nagyon jól támogatta az elképzelésemet, a Széchenyi Egyetemtől, az iskoláktól és a kollégáktól pedig megkaptam a szükséges támogatást. Külön köszönet a projektvezetésnek a támogató hozzáállásért és a belénk vetett bizalomért az első workshop megszervezése során.

Hiszem és tapasztalom, hogy a fogyatékkal élők világában a sport és a kultúra olyan kapocs lehet, amely összeköti az érintetteket és a közösség többségét.

Szerencsésnek éreztem magam, mert a projekt során végig éreztem a résztvevők elméjében és szívében a nagy nyitottságot.

Vojtěch: Amikor például megszervezzük az Európai Játékokat, nem azt mondjuk, hogy ez egy sportesemény, hanem olyan, mint egy fesztivál. **Professzor úr:** Sport és kultúra - ez egy találkozó, nem pedig bajnokság, a szabadidős és akár versenyszerű tevékenységek tipikus kombinációja. Személyes tapasztalatok szerint ez egy befogadó gondolat, a projekt fő gondolata. Ennek a megközelítésnek köszönhetően megérintjük a hétköznapi embereket; humorral érintjük a helyzeteket.

Adam, Bartek: Azon gondolkodunk, hogyan lehetne egy nagyobb rendezvényt szervezni a Bydgoszcz tartomány speciális igényű iskolái számára (körülbelül nyolc város, nyolc iskola). Mindegyiküknek megvan a részvételi szándéka, és el kell gondolkodnunk azon, hogyan sikerülhetne mindenkit bevonni, függetlenül a fogyatékoságától. Ez volt az első alkalom, hogy több mint 100 gyereket gyűjtöttünk össze. Felkeltettük a városi hatóságok figyelmét, ahol az elnök is részt akar venni, és ők segítettek nekünk. A szervezett esemény volt a kiváltó oka annak, hogy a városi hatóságok felfigyeltek a fogyatékkal élő gyermekekre és a sportra. Ez volt az első alkalom, hogy az Adams tudta, hogy a régió hatóságai ilyen jellegű tevékenységet folytatnak, amikor az egész régiót bevonták ebbe az ügybe: a városi hatóságot, az állami, az egyetemi, a sportklubokat, a speciális iskolákat. Többnyire az iskolák kezdeményezték, hogy a gyermekek számára sporttevékenységeket szervezzenek, mivel nem sok segítségük és tudásuk van a szabadidős fizikai tevékenységek nyújtásához. Mint tudják, a problémát az jelenti, hogy a látássérült, siket gyerekeket összehozzuk a többiekkel; ők többnyire elkülönülnek; külön-külön szervezik meg maguknak a rendezvényeket. És ez a probléma a finanszírozással van. De általában a probléma a fogyatékkal élők sportjának finanszírozása.

Finanszírozás

Adam, Bartek: A fogyatékkal élők sportjának finanszírozása probléma, általában a sportklubok számára, nem csak a fogyatékkal élők sportja számára. A pénzügyek összetett; a városi önkormányzat, az iskolák, az ország költségvetéséből származnak, de

nincs elég pénz, és ha van is, az csak néhány nemzetközi tevékenységre. Az egyes iskolák belső tevékenységei alapvetően hasonló finanszírozási problémákkal küzdenek.

{Megbeszélés minden partnerrel az országok és városok valós költségvetéseiről, beleértve a városunkban tartott műhelymunkákat is - euró, forint, zloty, cseh korona.}

Vojtěch: Ha képes lennék pénzt gyűjteni mondjuk a klubunk fejlesztésére, akkor a magánszektorból kell szponzorok hálózatát kérnem és kiépítenem. Tudom, hogy a brünni sportban például van egy vakok sportklubja, és alapvetően csak a magánszektor pénzéből finanszírozzák őket, és nagyon nagy költségvetésük van, mert el tudják adni a tudásukat, tudják, hogy szponzorokat támogassanak, és a vakfoci nagyon érdekes, csak magasabb szintű.

Hana: A sportági szövetségek fesztiválokon, játékokon, nem bajnokságokon való részvétel csak számukra engedélyezett. Ezt a családoknak kell fizetni. A csúcsteljesítmény, az egészséget szolgáló testmozgás, és a kulturális találkozókkal minden tevékenység az elejéről indul, nem a csúcsról; a megfelelő befogadásnak is van helye. Ez az én filozófiám: támogatni a gyerekeket, tizenéveseket és kezdőket (akár sérülés után is), nem regisztráltak, és a Nemzeti Sporthivatal nem fektet be ebbe a szférába, csak a csúcsra. És az oktatás az iskolák számára, nem az iskolások szabadidejére. Ezt látom a fő problémának.

Vojtěch: Amikor először rendeztük meg a Téli Játékokat köztársaságunk dél-csehországi részén, szerencsénk volt, hogy a Visegrádi Alapból kaptunk támogatást. Lehetőség volt arra, hogy oktatást biztosítsunk, ha sikerül még egyszer támogatást kapni, akkor hatalmas hatást gyakorolhatunk a médiában, a televízióban; fontos, hogy a projekt látható legyen, és ne tűnjünk ki.

És vissza - több lehetőség a finanszírozásra: egyre több fiatal próbál olyan sportágakban dolgozni, ahol lehet pénzt találni - miért? Mert a csúcson lehet pénzt találni, de a parasport, és a fogyatékosok teljesítménysportja útján. Ha kifejezetten az amatőr sportegyesületek szabadidős tevékenységéről beszélünk, akkor általában az önkéntességről van szó. Csehországban és Szlovákiában alapvetően ugyanez a helyzet, vagy talán Szlovákiában rosszabb. Sok szlovák sportolót ismerek személyesen - amikor az első téli játékokat csináltuk Csehországban - két évvel ezelőtt - egy ember azt mondta nekem, hogy Szlovákiában egy ilyen típusú rendezvény talán csak sok év múlva lesz lehetséges, mert nincsenek olyan emberek, akik pénzt gyűjtenének, mivel nem támogatja a városi önkormányzat.

Adam: Azt mondanám, hogy a régió szintjén talán hasonló a helyzet, mint Brünnben, talán egy kicsit jobb, mint Szlovákiában, de a helyzet még nem jó. Furcsa helyzetben voltam - voltak a vakok számára szervezett lövészetek és egyéb tevékenységek, nagyon jó volt, sok klub volt, nem országos szinten, és van pénzük a fejlesztésre. Van egy városi klubunk mindenféle fogyatékosággal élők számára, de mondhatjuk, hogy minden iskolában van egy-egy kis sportklub, ahol saját felszerelésük van, és pénzt találtak a kis közösségek számára, még ha ez nehéz is.

Tamás: Szerintem az a fontos, hogy a lehető legszélesebb területen és dimenzióban dolgozzunk. Szerintem az a legfontosabb, hogy a lehető legszélesebb körben és a lehető legszélesebb dimenzióban dolgozzunk. A projekthez való kapcsolódás volt az első lépésünk a nemzetközi kapcsolatok kiépítésében. Ez egy nagyon nagy dolog volt az

egyesületünk életében. Hálásak vagyunk, hogy csatlakozhattunk. Ez a lehetőség nagyobb figyelmet hozott a helyi médiában, és motiváló tényező volt gyermekeink és kollégáink számára. Hosszú távon segít finanszírozni a működésünket. A kapcsolatok és a kapcsolatok fontosak szervezetünk életében. Jelentős szakmai támogatást kaptunk a Magyar Para-Sport Bizottságtól (para-hoki bemutató), hogy segítsük a nemzetközi szereplésünket. Gyermekeink eddig csak egyszer jártak külföldön, egy szabadidős kiránduláson az ausztriai Family Parkban. Amikor a park vezetősége értesült arról, hogy tanulási nehézségekkel küzdő gyerekekkel szeretnénk ellátogatni, jelentős kedvezményt ajánlottak fel.

Megbeszélés - nevek nem különböztetve meg: a különböző helyi intézményekkel és szervekkel való együttműködés nemcsak a pénzgyűjtés, hanem az összes logisztikai feladat tekintetében is fontos: terek, sportpályák, szállás, önkéntesek bérlése. Ez a V4 EMPIH projekt minden helyszínén a workshopok szervezéséhez is megerősítést nyert (ismertségi elv). Ugyanakkor ez egy valódi bevonás a meghatározott település lakóival.

Önkéntesség

Adam, Bartek: A Hitelességi Charta fontos felhatalmazás volt a részvételről, hogy a neved felelős ezért az irányításért. Lehetőség van arra, hogy ne csak az ismert partnerek segítségét kérjék, hanem bármely más, fontos intézményt, projektet képviselő személyét, amely általában véve nagyon fontos (sportesemény, dalfesztivál, iskolai kutatás stb.). Visszatérve az önkéntességre - ismert sportolók, közös tenisz és vaktenisz szervezet, egyetemi vagy középiskolai résztvevők segítségét kértük, de a válasz nem volt olyan sok diák, inkább a személyzet és barátaink részéről érkezett. Sok tanár, aki segített nekünk, ők hallottak rólunk, inkább csak tapasztalatból segítettek. Azt mondták, hogy az új felfogás, az új emberek, a rövid képzés fontos a gyakorlatukhoz, a többi munkatársnak is. Ami a hallgatókat illeti, a legtöbben a Kazimierz Wielki Egyetemről jöttek (speciális nevelés, sport, egészségügy), körülbelül 40 hallgató, nekik rövid képzést tartottunk, mivel a projekt és a műhely koncepciója új volt számukra. Néhány diplomás is segített nekünk. Néhányuk számára ez a program a tanulmányi program részeként szerepelt, mivel az egyetemünkön az önkéntes tevékenység kötelező része a programnak.

Hana: Az önkéntesség más területekre, más típusú eseményekre is kiterjedhet. Amikor a potenciális önkéntesek megkapják a motivációt, az érveket, hallanak az önkéntesek érzelmeiről a cselekvés előtt; utána hosszú sor állhat az önkéntes pozícióért. Egyetértek a különböző pozíciók kiválasztásával és rangsorolásával, ahogy Ádám mondta: hogy az önkéntesünknek nem kell csak a sporttudományokból vagy a tanításból, a fizikai tevékenységekből származnia, sok olyan pozíció van, amelyhez nincs szükség fizikai tevékenységekre/sporttapasztalatra: étkeztetés, számítógépes ismeretek, adminisztráció. A központok társadalmi támogatása fontos: személyes kezdeményezés mecenatúrával, más VIP, ingyenes munkanapok, vállalati ajándéktárgyak, stb.

Tamás: Mivel egy egyetemen dolgozom, általános iskolai és speciális iskolai tanárokat hívtam meg, néhányan közülük kettős szerepet tölthettek be: fogyatékos gyerekek tanára és önkéntes a teljes munkaidőben. De előre éreztem, hogy ez nem lesz elég. Minden nap ösztönöztem az iskolánk/sportközpontunk diákjait, nagyon fárasztó volt, de a célját szolgálta. Új információkhoz jutottak, lehetőségük volt új, ismeretlen, vonzó helyzetbe kerülni, jó embernek lenni, segíteni egy jó program kidolgozásában, más országba utazni.

Megmutattuk a városokat a térképen; kb. 17/18 évesek voltak, hogy nagyvárosokba látogassanak. Amikor visszamentünk, kis falvakból jöttek, a szülők szegényes körülmények között élnek, büszkék a tevékenységére. Rövid, vonzó műhelyek és tanfolyamok biztosítása, közvetlenül a fogyatékkal élőkkel. Példa egy láb nélküli emberrel, ennek az embernek az ereje megmutatja, hogyan kell mozogni, stb. Ez a megközelítés a diákok önkéntes munkájához a filozófiám része, és motiválja őket az önkéntességre, valamint az egészségért folytatott sportra. Ez az én tapasztalatom, ahogyan érzékelem a fogyatékkal élőkkel dolgozó és segítő embereket - több mint 80%-uk az érintett családokból toborzott. A legnagyobb tanulság számomra az, hogy milyen szerencsés vagyok, hogy egészséges, teljes testtel élek - úgy érzem, szükségünk van kapcsolatokra, egy kis kutatásra, hogy hogyan lehet a tudást, a hozzáállást, a készségeket, a legjobb módon megtartani az önkéntességen keresztül. *(Hana: kapcsolatelmélet.)*

Vojtěch: Vojtěch: Nekem is hasonló tapasztalataim vannak a diákokkal. A diákok nagyon gyakran kérnek hasznos (tanulmányi kreditpontokat, bizonyítványokat, ingyenes közlekedést a városban egy rendezvény alatt, parkolást stb.) Néha nem okoz gondot a juttatás, néha viszont nagy gondot, és ez nem az önkéntesség elveivel van összefüggésben. De a motiváció - húzta alá Tamás - mindig fontos elmagyarázni, több információt adni arról, hogy miért érdemes önkéntesnek lenni; de nem tudják, hogy vannak lehetőségek, néha nem tudják, hogy képesek-e kompetensek lenni, nincs tapasztalatuk, sok idejük stb. Mi *(Nyári Emil nyitott)* tapasztalatokat szerzünk olyan emberekkel, akik itt dolgoznak nagy, nagy nemzetközi cégeknél Brnóban, Indiából, a világ minden tájáról, itt élnek; alapvetően kommunikálnak a kollégáikkal, együtt járnak pl. edzőterembe, és vannak szabadidős tevékenységeik. Először is, fogalmuk sincs, de közösen kezdik a tevékenységeket, és össze tudják hasonlítani az otthoni életükkel. Például a brnói nyári európai játékok idején *(2024 júniusában)* több mint 150 önkéntesünk lesz ezekből a cégekből. Van egy másik célom is, mert felvettem a kapcsolatot az angol nyelvű újságok tulajdonosaival - úgy értem, ez egy lehetséges út a jövőbeli önkéntességhez, a nonprofit szervezetekkel való kapcsolatfelvételhez - volt egy találkozás az önkéntesek koordinátorával; úgy gondolom, ez egy lehetséges út, hogy nagyvállalatoknál önkéntes koordinátorokat, külföldi munkavállalókat találjak. Tiszteletben tartom, hogy ez lehet módja a nagyvárosokban, de kis falvakról beszélünk, ahol a családok és a közösség, az iskolák és az önkormányzat lehet a fő hajtóerő.

Miro: Van néhány információs visszajelzésem, mert véleményem szerint az új generációk, úgy értem, a legfiatalabb generáció vagy az első osztályos diákjaim - ők mentálisan mások; az első válaszuk a kérdés - mi van a juttatásokkal? Egyetemünk professzoraival megbeszéltem az új tanulmányi programokat, a Speciális Olimpiával való együttműködést, és a személyes példám, egy hosszú magyarázatot az új tapasztalatokról, kapcsolatokról, környezetről és a valódi gyakorlatban szerzett készségekről - ami a jövőre nézve előny - akkor megvitatták és elfogadták. Az első workshop *(Magyarország)* volt az első közeli életem egy értelmi fogyatékos fiúval és a vele való nappali/éjszakai törődés. Teljesen elfáradtam, túlélni kívántam (hosszú beszéd a horkoló DS sportolóval való együttműködésről); mostanában barátok vagyunk és megértjük egymást. Egyetemünk memorandumot írt alá a Szlovák Speciális Olimpiával.